

Lytje Pole

ALLE TOERISTISCHE INFORMATIE OVER SCHIERMONNIKOOG

JAARGANG EDITIE

2020 / Herfst

Gratis
uitgave

Ontdek Schiermonnikoog

BENIEUWD WAT JE
ALLEMAAL KUNT BELEVEN ?

NIET TE MISSEN
DIT KWARTAAL

- November wandelmaand
- Lendenwervel van een mens gevonden
- Paddenstoelen op het strand
- Boekenrubriek

11

Fotoworkshops

15

Devil's trail

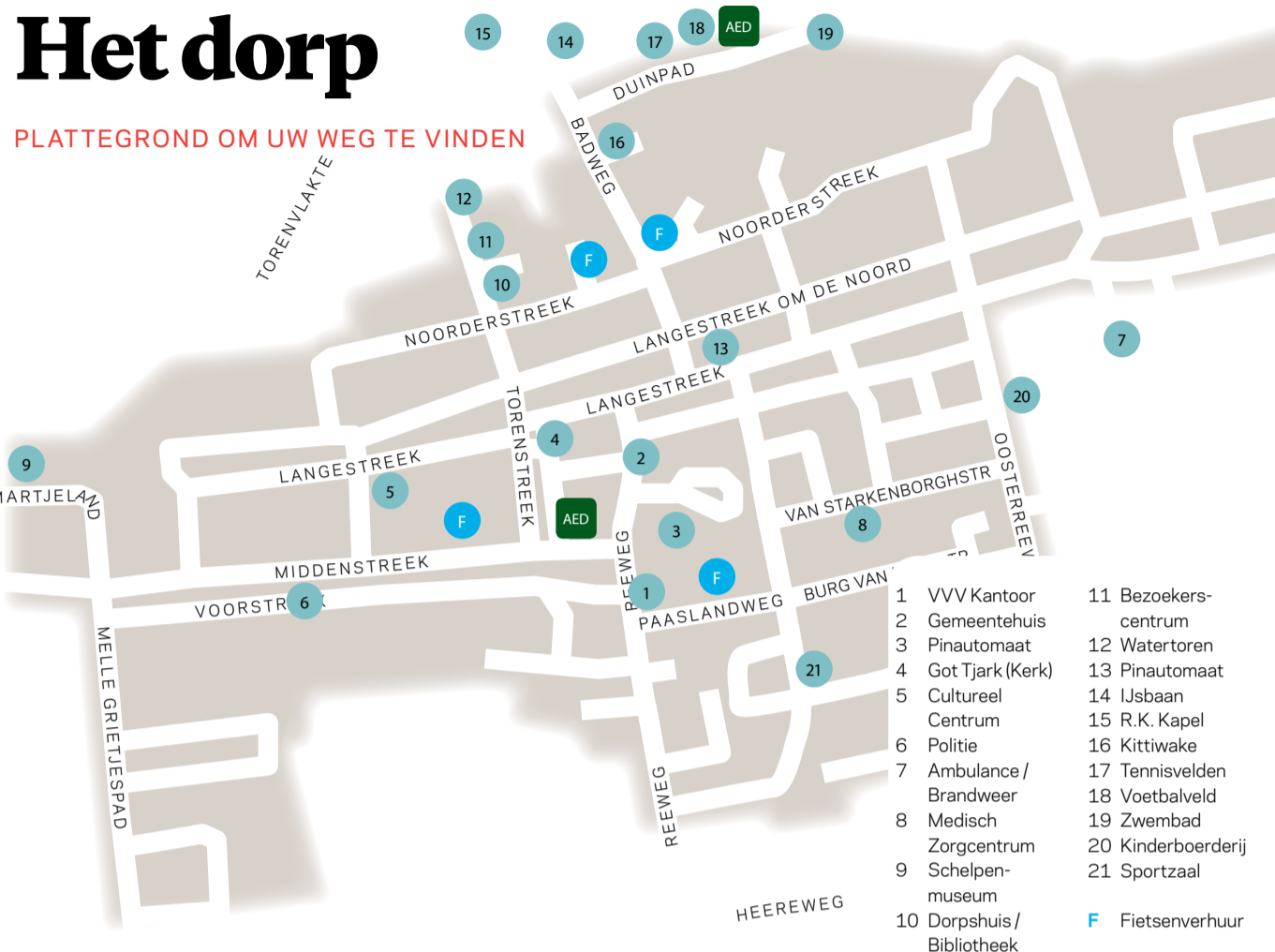
30

KMF online

Het dorp

PLATTEGROND OM UW WEG TE VINDEN

- 1 VVV Kantoor
 - 2 Gemeentehuis
 - 3 Pinautomaat
 - 4 Got Tjark (Kerk)
 - 5 Cultureel Centrum
 - 6 Politie
 - 7 Ambulance / Brandweer
 - 8 Medisch Zorgcentrum
 - 9 Schelpenmuseum
 - 10 Dorpshuis / Bibliotheek
 - 11 Bezoekerscentrum
 - 12 Watertoren
 - 13 Pinautomaat
 - 14 IJsbaan
 - 15 R.K. Kapel
 - 16 Kittiwake
 - 17 Tennisvelden
 - 18 Voetbalveld
 - 19 Zwembad
 - 20 Kinderboerderij
 - 21 Sportzaal
- F Fietsverhuur

BELANGRIJKE ADRESSEN

Huisarts

Mw. P.S.C. Kouwenhoven
Van Starckenborghstraat 17
tel. 0519-712400
fax.0519-531704

De praktijk is 24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaar voor SPOED gevallen. In andere gevallen op werkdagen telefonisch bereikbaar van: 8.30-9.30 uur en 13.30 en 14.30 uur. De balie is i.v.m. corona niet geopend.

Scan QR code voor corona maatregelen in de praktijk.

Tandarts

Mw. T.C. Robberts
Van Starckenborghstraat 17
tel. 0519-531777 (uitsluitend op afspraak)

Fysiotherapeut

A. v.d. Meulen
Van Starckenborghstraat 17
tel. 0519-531927 (uitsluitend op afspraak)

Telefonisch bereikbaar tussen 12:30-13:00 uur.

Dierenarts

Dierenartsenpraktijk Dokkum
Reddingsweg 38
tel. 0519-292526
Eénmaal per maand aanwezig, uitsluitend op afspraak.

Apotheek

Van Starckenborghstraat 17
tel. 0519-712400
De balie van de apotheek is vanwege de situatie omtrent Corona gesloten. U kunt telefonisch een afspraak maken om medicijnen op te halen. De apotheek is elke werkdag telefonisch bereikbaar tussen: 8:30-10:00 uur en 13.30-15.00 uur. Voor spoedzaken kunt u in het weekend en op feestdagen bellen tussen 11.00-12.00 uur.

Thuiszorg

Het Friese Land
tel. 0900-8864 (€ 0,10 p.m.), www.thfl.nl

Politie

Voorstreek 28
tel. 0900-8844

Kustwacht

tel. 088-7974388

COLOFON

Lytje Pole is de gratis informatiekrant van de VVV Schiermonnikoog en verschijnt viermaal per jaar.
30e jaargang, 4e kwartaal 2020

Jaaroplage: 40.000 exemplaren.

Vormgeving: Studio Eke van Mansvelt

Drukkerij: NDC Print, Leeuwarden

Hoofredactie: Jacqueline Mulder

Eindredactie: Henno Hogervorst, VVV Schiermonnikoog

Coverfoto: Eelke van der Heide

Fotografie: Sandi de Boer, Juri Hiensch, Dirk Fransen, Jacqueline Mulder, Marjan Nooij, Foppe Schut, Reistop5.com, Valkie Travel, VVV Schiermonnikoog.

Redactieadres:

VVV Schiermonnikoog
Reeweg 5 / Postbus 13
9166 ZP Schiermonnikoog
tel. 0519-531233
redactie@vvschiermonnikoog.nl

Adverteren

Adverteren in Lytje Pole is voor leden van de VVV Schiermonnikoog mogelijk met korting. Wilt u ook adverteren neem dan contact op met de VVV Schiermonnikoog.

Aanleveren kopij

Heeft u kopij dat geschikt is voor deze krant? Stuur dit dan vóór 10 november naar: redactie@vvschiermonnikoog.nl. Vanwege de soms grote aantallen kopij dat de redactie binnen krijgt, kunnen wij plaatsing helaas niet garanderen.

De Nationaal Park Schiermonnikoog pagina's zijn gemaakt door:

Teksten: Cynthia Borrás, Marijke Barhorst, Ine Kelderman

Foto's: Cynthia Borrás, Marijke Barhorst, Francine Venselaar, Wikimedia Commons - KosovareK, Natuurmonumenten - Geurt Besselink, Natuurmonumenten - Kees Venneker, Natuurmonumenten - Feikje Breimer. Beeld het Baken: NRJ architectuur en Wendy Rommers Studio

De informatie in deze krant is zo nauwkeurig mogelijk overgenomen. De VVV Schiermonnikoog aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor gevolgen van onjuistheden en onvolkomenheden die eventueel in deze krant vermeld staan.

AED's op het eiland

Het eiland telt negen AED's; draagbare toestellen die middels een elektrische schok het hartritme bij een hartstilstand kunnen herstellen. Een groot aantal eilanders is opgeleid om een AED te bedienen. De AED's bevinden zich bij: Spar Brunekreef, VV De Monnik, restaurant Noderstraun, drink- & eethuis De Berkenplas, strandpaviljoen de Marlijn, de jachthaven, de Brandweerkazerne en op de veerdam. Ook de ambulance en politieauto zijn voorzien van een AED.

VVV Schiermonnikoog

Meer actuele informatie over Schiermonnikoog? Laat u informeren aan de balie van het VVV-kantoor. Het VVV-kantoor is geopend op maandag t/m zaterdag van 9.30 tot 17.00 uur.

Reeweg 5
tel. 0519-531233

info@vvschiermonnikoog.nl
www.vvschiermonnikoog.nl
tel. 0519-53 12 33

Bekijk ook:

- www.vvschiermonnikoog.nl/agenda
- Facebook @eilandschiermonnikoog
- Instagram @vvschiermonnikoog
- Check ook de Schier APP!

De Lytje Pole Agenda kunt u afhalen bij het VVV-kantoor. Alles wat er op het eiland te beleven valt, staat op datum gerangschikt. Zo weet u in één oogopslag welke activiteiten er tijdens uw verblijf op Schiermonnikoog te doen zijn. De Lytje Pole Agenda verschijnt 10 x per jaar. U kunt uw activiteiten aanmelden via redactie@vvschiermonnikoog.nl.

In het VVV kantoor kunt u ook terecht voor uw post en bankzaken. Het postservice punt is geopend van ma t/m za van 09:30 - 17:00 uur. Het ING servicepunt is geopend van ma t/m vr van 09:30-12:00 uur en van 14:00-17:00 uur.

Mocht u tijdsintensieve handelingen hebben verzoeken we u een afspraak te maken met een van onze medewerkers.

Beter verhuuren?

WIJ HELPEN U GRAAG VERDER.

VVV SCHIERMONNIKOOG

INHOUD

Algemene informatie	2
Welkom	3
Ontdek het eiland	5
Actueel	7
Jaaroverzicht	9
Nieuw op het eiland	11
Kinderactiviteiten	13
Sport & Spel	15

Fiets & Wandeleiland	17
Reizen	19
Bezoekerscentrum	20
Natuur	21,22
Activiteiten	23
November Wandelmaand	25
Excursies	27
Kunst & Cultuur	29

Kunst & Cultuur	30
Musea	31
Historie	33
Hulpdiensten	34
Naar het strand	35
Ontspanning	36
Gemeente Schiermonnikoog	37
Kerknieuws	38
Getij	39

WELKOM

Marianne van Hall

Marianne van Hall
Voorzitter VVV Schiermonnikoog

Beste mensen,

Wat een prachtige zomer hebben we achter de rug! Na de stille maanden in het voorjaar was de drukte vanaf 1 juli voor ons allen overweldigend en -eerlijk gezegd- ook wel even wennen. Het was niet eenvoudig voor de ondernemers op Schiermonnikoog om hun normale gastvrijheid te combineren met alle nieuwe voorschriften, maar iedereen deed naar vermogen zijn best om jou, onze gast, het gevoel te geven, dat je welkom was en dat je hier bij ons op Schiermonnikoog even ècht op adem kon komen.

Wij hopen dat we dit gevoel van totale ontspanning ook het komende najaar aan jullie kunnen blijven bieden. Even de stilte terugvinden in de natuur, fietsend over de schelpenpaadjes, dwalend over het strand bij regen of genietend van de najaarszon op de vele terrassen! Ook in de herfstmaanden heeft Schiermonnikoog heel veel te bieden. Boek eens een verrassende excursie bij de VVV, zodat je nieuwe ervaringen op doet. In deze krant of in onze Lytje Pole Agenda kun je er vele vinden.

Terwijl ik dit schrijf druppelen verontrustende berichten binnen over toenemende besmetting. Laten we met elkaar alert blijven op de regels van de overheid die er zijn om ons gezond te houden. Daar hebben we allemaal baat bij!

Ik wens iedereen een onvergetelijke tijd op Schiermonnikoog.

Aleida Blom over pottenbakkerij Hjirre

“Elk werk is uniek”

Aleida Blom

Pottenbakker op Schiermonnikoog, het past helemaal bij mij. Na 25 jaar in het onderwijs gewerkt te hebben zijn twee van mijn passies (Schiermonnikoog en werken met klei) samengesmolten in pottenbakkerij Hjirre.

Hier maak en verkoop ik mijn kunst én geef ik er workshops en cursussen. Het pand is werkplaats en winkel in één en ik ben er altijd aan het werk. Dat is voor mij heel

handig en de mensen vinden het ook leuk te zien hoe alles gemaakt wordt. Omdat het handwerk is, zijn geen twee dingen gelijk in mijn winkel, elk werk is uniek.

Als ik met klei werk dan ga ik er helemaal in op. Vaak vergeet ik de tijd. Klei is zo'n veelzijdig materiaal om mee te werken. Je hebt de tijd van leven niet om alles uit te proberen, maar ik doe mijn best. Ook geniet ik erg van het omgaan met mensen. Zij die een cursus komen doen of

even langskomen om te kijken, mensen die even een praatje komen maken, het is vaak erg verrassend. Hele levensvraagstukken worden besproken, terwijl je lekker met je handen in de klei zit. Daarnaast is het een goede inburgering voor mij op het eiland. Ik kende wel wat mensen hier doordat ik al veel kwam, maar door de cursussen die ik in de winter geef aan mensen van het eiland heb ik veel leuke contacten opgedaan. Zeer waardevol!

meubelmakerij lijstwerk maatkasten

Bijna voor alles een oplossing!

André Bolhuis

Kerkpad 1, 9951 EP Winsum (Gn)
werkplaats: Touwslagersbaan 28, 9804 RJ Noordhorn (Gn)
www.andrebolhuis.nl • info@andrebolhuis.nl • 06-49934126

23 volledig ingerichte 2-6 persoons appartementen

- ✓ Gelegen in het centrum van het dorp
- ✓ Voorzien van eigen keukens, douche en toilet
- ✓ Incl. linnengoed, handdoeken en theedoeken
- ✓ Gratis draadloos internet
- ✓ Voor aanbiedingen zie onze website

www.schieronline.nl | info@schieronline.nl | 0519 53 12 72

Een heerlijke vakantie in Resort Schierduin!

Luxe appartementen in de duinen op loopafstand van het strand en het dorp

- Kleinschalig appartementencomplex met 1 tot 4 slaapkamers
- Appartementen met eigen terras
- Elk appartement heeft een complete keuken
- Overdekt zwembad
- 2 persoons infrarood sauna's
- 4 persoons buitensauna's

Resort Schierduin | Badweg 67 Schiermonnikoog | www.resortschierduin.nl

Proeven
Slapen
Genieten

Restaurant - IJssalon - Hotelsuites

+31 (0)519 720 261 | Langestreek 13 - Schiermonnikoog

WWW.AMBROSIJN.NL

www.zetstrabouw.nl

zetstra bouw
 groningen

onderhoud - renovatie - verbouw - nieuwbouw - inbraakpreventie

Hoendiep 101 tel: 050-3121369 fax 050-3126434

De meest noordelijke strandlocatie van Nederland;

Voor uw kopje koffie of drankje, borrelhapje of lunch en in het hoogseizoen ook voor uw diner. Daarnaast bieden wij uitgebreide mogelijkheden voor gezelschappen, feestjes, bruiloften e.d.

Standpaviljoen "De Marlijn"
Prins Bernhardweg 2, 9166 SH Schiermonnikoog
tel: 0519-531397 | info@demarlijn.com

WAT JE NIET MAG MISSEN

De Monnik (1)

Om de eerste bewoners van het eiland te eren, is in 1961 het standbeeld van de Schiere Monnik op het Willems Hof naast het gemeentehuis onthuld. Kunstenaar Martin van Waning maakte dit bronzen beeld.

1

Vredenhof

Op het Vredenhof - verscholen in het groen aan de Reddingsweg - liggen drenkelingen en oorlogsslachtoffers uit beide Wereldoorlogen, afkomstig uit onder andere Australië, Canada, Frankrijk, Duitsland, Groot-Brittannië en Polen. Een aantal eilanders, waaronder hotelier Sake van der Werff, nam rond 1917 het initiatief tot de bouw van deze begraafplaats.

Vuurtorens (2)

In 1853 zijn op het eiland twee torens geplaatst, in opdracht van Koning Willem III. Met hun stilstaande lichten vormden zij bakens voor het scheepsverkeer. Wanneer de lichten van de twee torens samenvielen, wisten de schippers dat ze tussen de banken door van de Noordzee naar de Waddenzee konden varen. Aan het begin van de 20e eeuw kreeg de rode toren (Noordertoren) mechanisch, ronddraaiend licht, waardoor de witte Zuidertoren (nabij het huidige Bezoekerscentrum) overbodig werd. De witte toren is decennia in gebruik geweest als watertoren. De rode toren is nog steeds 24 uur per dag bemand.

Kerken

Wie met de boot het eiland nadert, ziet behalve de twee vuurtorens ook het torentje van de Got Tjark (Grote kerk) boven de huizen uitsteken. Deze kerk in het dorpscentrum is gebouwd in 1866. Halverwege de Badweg staat de Rooms Katholieke kapel, daterend uit 1915. En aan het einde van de Langestreek staat de voormalig gereformeerde kerk, nu het Cultureel Ontmoetingscentrum (COS).

Jachthaven (2)

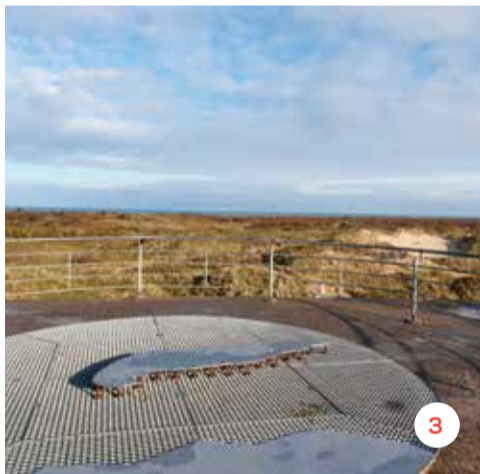
In 1927 werd de eerste aanlegsteiger aangelegd, aan de zuidkant van het eiland. Voorheen ging de postboot op het wad voor anker en werd alles en iedereen per paard en wagen van en naar de boot gebracht. In 1962 werd de huidige aanlegsteiger in gebruik genomen, en kreeg de oude haven de functie van jachthaven. De jachthaven is gemiddeld 1,50 m diep en biedt plaats aan ongeveer 120 schepen.

2

Bunker Wassermann (3)

De Wassermann aan de Prins Bernhardweg is gebouwd op de plek waar vroeger het Poemelsduin lag. Deze werd afgegraven en de bunker opgebouwd. Vervolgens is het duin rond de bunker aangebracht. De naam Wassermann komt van een radarsysteem dat op Schiermonnikoog nooit gefunctioneerd heeft. Nu is het een geweldige uitkijkpost.

3

Walviskaak

De walviskaken in het dorpscentrum herinneren aan de walvisvaart, waarbij meerdere eilanders in de na-oorlogse jaren betrokken waren. Eilander Klaas Visser is zelfs jaren kapitein van de Willem Barendsz geweest, het moederschip van vele expedities. In 1950 nam hij na één van zijn laatste reizen de onderkaak van een 32-meter lange blauwe vinvis mee naar huis, geschoten in de Zuidelijke IJzsee. Deze kaken staan nu in het dorpscentrum, voor galerie Ogygia, waar vroeger de zeevaartschool gevestigd was.

Eendenkooi (4)

In 1861, een jaar na het ontstaan van de Banckspolder, creëerde de meest oostelijke boerderij in de polder een eendenkooi. Voorheen werd de kooi als jachtmiddel gebruikt, tegenwoordig geeft boer en kooiker Theun Talsma excursies op de Kooiplaats.

4

Westerplas

De westkant van het eiland was oorspronkelijk ook kwelder, tot het in 1962 van de Waddenzee werd afgesloten. Het zoetwatermeer dat ontstond is een heus vogelparadijs geworden, goed te bezichtigen vanuit de vogelkijkhut.

Bakens (5)

Op de kwelder, aan de oostkant van het eiland, staan twee bakens: de Kobbeduinen en het Willemsduin. Vroeger werden op deze bakens en op de westpunt van het eiland vuurpotten gestookt, om de zeevarenden de weg te wijzen. Verhalen gaan dat eilanders expres ook vuurtjes op het strand stookten zodat schepen (roofgoed) op de banken liepen.

5

Groot gastenonderzoek

Nederland deelt het Waddengebied met Duitsland en Denemarken. Het is een uniek natuurgebied, niet voor niets Werelderfgoed en het is een zeer belangrijke toeristische bestemming.

Om beter inzicht te krijgen in waarom de mensen naar het Waddengebied komen, wat ze doen als ze daar zijn en wat ze ervan vinden, doen de drie landen een gezamenlijk onderzoek. Dit onderzoek wordt mede gefinancierd door de Europese Unie binnen het Prowad link project.

Ben jij als gast in het Waddengebied? Doe dan mee aan de enquête, dit kan tot juni 2021. Onder de deelnemers verloten wij mooie prijzen waaronder Waddenboeken en unieke Wadden-beleef-arrangementen met overnachting(-en).

*Fier, heel fier fan't drokke livven,
Mooi de gotte see ferbeewwn,
Lei in plak, dat us so nooi is,
Dat is us gebeurtegreewwn.
Tichtby wer de brauning klond're,
Op'e banken feur de waal,
Heersden wy de aiste klanken,
Fan us meuje memmetaal.
Heersden wy de aiste klanken,
Fan us meuje memmetaal.*

Ver, heel ver van het drukke leven
Met de grote zee verbonden
Ligt een plek, die ons zo dierbaar is
Dat is onze geboortegrond.
Dicht bij de klotsende branding
Op de banken voor de wal
Horen wij de eerste klanken
Van onze mooie moedertaal.

HET EILANDER VOLKSLIED

Tekst: Lammert Wiersma

waddenliefde.com

KOLSTEIN LIFESTYLE & BOEKEN - MIDDENSTREEK 38 - SCHIERMONNIKOOG

waar u gezelligheid ,rust en ruimte midden in de natuur kunt vinden.
Seeduneweg 1, 9166 RX Schiermonnikoog ☎ 0519-531398 WWW.SEEDUNE.NL

Onder Zeil
Nautische lifestyle & watersportaccessoires

VERHUIST EN GAAT ONLINE VERDER

Bos Marine Service

Uw watertaxi tussen
Lauwersoog en Schiermonnikoog

Tarieven:
Tussen 07:00 en 21:00 € 25,- per passagier.
Per tocht worden minimaal 7 passagiers (€ 175,-) in rekening gebracht.
Tussen 21:00 en 07:00 € 25,- per passagier.
Per tocht worden minimaal 9 passagiers (€ 225,-) in rekening gebracht.

Meer informatie en boeken via:
www.bms-bv.com | 0519 - 34 94 22

STREEK 56

drogisterij & kinderkleding
maat 56 t/m 176

LANGESTREEK 56 | 9166 LD SCHIERMONNIKOOG | 0519 531962 | WWW.STREEK56.NL

TOX BAR
eten
drinken
dansen

Elke dag een feestje!

www.toxbar.nl | facebook.com/toxbar | 0519-53 13 73

SCHIERMONNIKOOG

Op een winderige en regenachtige nazomerdag ontvangt Garda Meerdink mij allerhartelijkst met koffie en chocolademousse in haar gezellige eilanderhuis vol met kwasten en schilderijen. Ze komt net thuis en vertelt bevoegen over haar afspraak met Natuurmonumenten. Ze zet zich graag in voor biodiversiteit en biologisch boeren en zou graag wensen dat dit aangepakt wordt bij de bron.

En zo hebben we Garda Meerdink in 1 alinea in beeld: Kunst, Natuur en Passievol vatten haar in 3 woorden samen. Als boerendochter uit een gezin van 5 groeide zij als middelste kind op het eiland op. Ze is een buitenmeisje en is van jongs af aan gewend om vroeg op te staan om haar vader te helpen met het melken van de koeien. Haar broer Piet Visser en zij schelen nauwelijks een jaar en waren als kind onafscheidelijk. Waar zij haar broer hielp met het overschrijven van hun huiswerk, daar nam Piet haar diensten over om te melken, zodat Garda heerlijk kon dwalen en spelen met haar 3 vriendinnen op het eiland.

Garda is begaan met het milieu en ook met de minderbedeelden uit onze samenleving. Zij zet haar liefde voor kunst en haar eigen talenten daar dan ook graag voor in. Zo maakt zij zich al jaren zorgen over de vervuiling van de zee. Toen in 2014 aangekondigd werd dat Leeuwarden Culturele Hoofdstad van Europa zou worden, stond zij dan ook vooraan in de rij om te zorgen dat Schiermonnikoog ook een plaats in dit project zou krijgen. Met veel vertrouwen, doorzettingsvermogen en moed is het haar uiteindelijk gelukt de gemeente mee te krijgen in haar enthousiasme en

Garda Meerdink stopt na 30 jaar met AtelierSchier

kon in 2018 ook Schiermonnikoog zichzelf op cultureel vlak goed in de kijker zetten. Op haar eigen project 'Schone zee, doe je mee' kijkt zij met veel dankbaarheid terug. Er zijn bijna 200 leerlingen en docenten naar huis gegaan met een diploma 'Wereldverbeteraar' op zak na een educatief bezoek aan haar project met de walvis op het Wad. 200 jonge ambassadeurs die anders de weg naar het eiland hoogstwaarschijnlijk niet hadden gevonden omdat het hier onder andere leerlingen betreft met bijvoorbeeld een vluchtelingenstatus of

een andere achterstandspositie. AtelierSchier is de laatste 16 jaar vooral bekend van de gele bus op het strand aan het einde van de Badweg. Hier organiseerde Garda graag teken- en schilderworkshops. Maar AtelierSchier was meer! In de afgelopen 30 jaar organiseerde zij onder andere diverse zang- en dansworkshops, lezingen, luistersprookjes en fotografieworkshops. Zij bood een podium aan verhalenvertellers, singer-songwriters en diverse kunstenaars. In 2010 was Garda de drijvende kracht achter 'Rondje Kunst in de Pol-

der', een speelse aanzet tot verandering in het denken over gangbaar boeren. Verderop in deze krant kun je lezen dat zij de bus en daarmee ook de naam AtelierSchier heeft overgedragen aan Jeannette Rutgers. Dit betekent echter niet dat Garda als een echte pensionada achter de geraniums gaat zitten! Onder de naam Waddenvreugd gaat zij verder om haar liefde voor de natuur over te dragen en te delen. Hou die naam dus in de gaten.

Veranderingen in aanbod watertaxi's en sneldiensten van en naar Schiermonnikoog

Met ingang van 1 september 2020 stopt Wagenborg Passagiersdiensten met de inzet van watertaxi's op de trajecten Ameland-Holwerd v.v. en Schiermonnikoog-Lauwersoog v.v.. Met het in de vaart nemen van de sneldiensten, is de vraag naar watertaxi's teruggelopen. Voor reizigers die graag snel van en naar de eilanden willen, is de sneldienst dan ook een prima alternatief.

Om nog beter in te spelen op de wensen van reizigers, zal Wagenborg Passagiersdiensten het aantal afvaarten van de sneldiensten op beide trajecten de komende jaren verder uitbreiden. De sneldiensten zetten passagiers in 20 minuten over. De schepen bieden plaats aan 48 passagiers en varen volgens een vaste dienstregeling.

Bos Marine Service (BMS) vaart wel gewoon met de watertaxi vanaf 1 september. Ze varen met een afgesloten 12 persoons boot, de BMS Noorman.

Honden, bagage en fietsen mogen ook meegenomen worden tijdens de overtocht. De watertaxi vaart in principe 24 uur per dag. In verband met Corona is

het op dit moment verplicht een mondkapje te dragen tijdens de overtocht.

Meer informatie vind je op pagina 19.

Hotel van der Werff ANNO 1726

Eerste en oudste hotel ter plaatse

Origineel interieur

Sfeervolle ouderwetse gelagkamer

Reeweg 2 9166PX Schiermonnikoog 0519531203

hotelvanderwerff.nl

De Ware Jakob

*Gezellig uit eten op Schiermonnikoog.
Laat u verrassen door onze
gevarieerde keuken.*

Langestreek 46
9166 LD Schiermonnikoog

0519 - 531687
dewarejakob.nl

eten, drinken
& genieten...

Noderstraun

Dineren en lunchen met uitzicht op zee...

Tevens verhuur luxe appartementen

Badweg 32 | 0519- 531940 | www.restaurantnoderstraun.nl | info@restaurantnoderstraun.nl

HOTEL & BRASSERIE

Brakzand

Elke dag geopend voor
ontbijt, lunch en diner.
Wees welkom en
beleef de Brakzand.

Langestreek 66
9166 LE Schiermonnikoog
www.brakzand.nl

Winter

Januari

Wanneer je in januari naar het eiland komt, staan de glühwein en snert nog op de menukaarten. We hopen dat je tegen die tijd weer kunt genieten van een Nieuwjaarsconcert in samenwerking met het Internationaal Kamermuziekfestival en van een Jellyfish concert, waar jong en oud komt luisteren en swingen op altijd weer een verassend samengesteld muzikaal programma.

Februari

Tijdens de voorjaarsvakantie zorgt Lytje Willem voor een leuk kinderprogramma. Een mooie maand om met je warme winterjas een stevige strandwandeling te maken, alleen of met een vriend(-in), je geliefde of een familielid.

Maart

Boek deze maand je accommodatie op tijd! Er is normaal veel te doen in deze maand: het eerste weekend is het Darts Open Schier toernooi, het volgende weekend start het 5-daagse Festival Jong Talent waarvan over de hele wereld jong muzikaal toptalent naar het Waddeneiland komt om concerten te geven en masterclasses te volgen. Eind maart wordt de Monnikenloop gehouden. De startplekken zijn vaak snel vergeven wanneer in oktober de inschrijving begint. Laten we hopen dat we in maart hier ook weer van kunnen gaan genieten.

April

Met de Pasen kunnen de kinderen eieren verven en ze op 2e paasdag volgens oud-eilander gebruik op het Hazewitje tegen een kleine vergoeding aanbieden om ze te gooien. Beter bekend als het 'Wa wil mien ooiën leverje?'. Mooie maand ook om even op een doordeweekse dag het eiland te bezoeken en in een duinpannetje te genieten van de eerste zonnestralen!

Mei

Op Schiermonnikoog wordt met zorg en aandacht de 4 mei herdenking georganiseerd. Mei is ook de maand van de prachtige lichten en het ontluikende voorjaar. Nog geen hoogseizoen, maar ook deze maand

wordt Schiermonnikoog vaak drukbezocht vanwege de Hemelvaart en de Pinksterdagen.

Juni

Het eiland ontwaakt, de lente is in volle gang en de zomer is al bijna in aantocht. De uitgelezen maand om een paar dagen te genieten van zon, zee en strand. En ga dan vooral de duinen in, want die zijn in deze maand prachtig roze gekleurd door de orchideeën. Juni is de maand van verwachting, wat gaat de zomer dit jaar brengen? Neem dus alvast een voorproefje en geniet nog even van de rust en de stilte van het eiland voordat de bruisende zomermaanden beginnen.

Lente

Wanneer kom je weer terug?

De kans is groot dat je tijdens het lezen van deze krant op Schiermonnikoog bent. Misschien ben je net aangekomen of zit je nog aan boord. Op deze pagina kun je lezen wat er zoal gedurende het hele jaar te doen is op Schiermonnikoog. Hoewel we nog steeds geregeerd worden door het Coronavirus biedt het eiland iedere maand wel iets om voor terug te komen!

Met deze pagina hopen we je alvast in de stemming te kunnen brengen en wie weet ga je nu dan toch eindelijk die kleinschalige reünie met je vrienden of familie organiseren! Tijd voor elkaar, tijd voor dat boek dat je altijd al wilde lezen, tijd voor bezinning. Je zal niet de eerste zijn die het eiland weer verlaat met een gezonde dosis inspiratie en nieuwe ideeën.

Zomer

Juli

De Struunmarkt is aangepast naar een 11-kramen markt zodat de 1,5 meter regel goed gehanteerd kan worden. Het strandleven bruist, hier is immers volop ruimte om voldoende afstand te bewaren. Kites en golfsurfers spelen hele dagen met de elementen, er wordt op het strand gevliegerd, je kan blokarten en nog veel meer...De horeca is helemaal ingespeld op de Coronamaatregelen.

Augustus

Jaarlijks kun je In augustus meedoen aan het Open Tennis Toernooi en aan het Afrikaans dans- en percussieweekend. Ook is er Muziek aan de Plas en zijn er kleine Jellyfish concerten op verschillende locaties. In 2020 liep dat allemaal even an-

ders en in 2021 zullen er ongetwijfeld nieuwe creatieve veilige alternatieven ontstaan. Het is zomer en dat wordt gevierd op Schiermonnikoog! Loop je even langs de vloedlijn dan kom je zelfs in het hoogseizoen na een tijdje amper iemand tegen. Dat is de charme van één van de breedste stranden van Europa.

September

Misschien wel de mooiste maand van het jaar. Kans op een Indian Summer, werkelijk fenomenale lichten, de eerste herfstkleuren die op het wad en de kwelders zichtbaar worden. De grootste drukte van het seizoen glijdt een beetje van iedereen af, er is weer tijd voor elkaar. Wij zeggen: "Gauw boeken en kom (na-) genieten op het eiland."

Herfst

Oktober

Lytje Willem zorgt tijdens de herfstvakantie voor een leuk en gevarieerd aanbod. Verder staat oktober al sinds jaar en dag in het teken van het 6-daags Internationaal Kamermuziekfestival met in 2020 een online-versie en wie weet in 2021 weer live concerten.

November

Tijdens November Wandelmaand is er een ontzettend leuk programma samengesteld met verassende wandelingen, excursies, lezingen en films rond 4 thema's: Natuur, Culinair, Cultuurhistorie en Zelf op pad. Ook hier geldt voor 2020 een aangepast programma

December

Deze laatste maand van het jaar en tijd voor reflectie en familie en vrienden. Sint is op het eiland, de eilanders vieren hun eigen Klozumfeest met elkaar. Er is een fakkeloptocht, er wordt een bingoavond georganiseerd, ieder even jaar is er het Midwinterfestival, er is een Jellyfish concert, het haak-en breicafe is geopend, je kunt kerstliederen zingen in de kerk, er wordt carbid geschoten op oudejaarsdag en tijdens de kerstvakantie is er muziek op verschillende locaties.

Ofbovenstaand ook in de (nabije) toekomst allemaal mogelijk is? Hou www.vvvschiermonnikoog.nl in de gaten voor actuele informatie.

Paardrijden op Schiermonnikoog

Ontdek Schiermonnikoog per huifkar of vanaf een paardenrug

Wij bieden aan:
Strandritten
Bosritten
Huifkartochten
Wandelpony's
Ponykampen

Schiermonnikoog
Mts Holwerda-van der Bijl
Reddingsweg 38
9166 PD Schiermonnikoog

Telefoon: 06 41 91 87 02
Email: stalflorida@gmail.com

www.paardrijdenopschiermonnikoog.nl

www.harthoornhuifkarren.nl

Hellema notaris

Dokkum | Ameland | Schiermonnikoog

Hogepol 18, 9101 LZ Dokkum
Tel: 0519 29 49 15
info@hellemanotaris.nl
www.hellemanotaris.nl

Dokkum

Ameland

Schiermonnikoog

De notaris voor Noord Oost Friesland

*Drink- & Eethuis,
met snack- & ijskiosk,
groot en beschut zonneterras,
goed zwemwater en speelstrand*

drink & eethuis de Berkenplas

Prins Bernhardweg 1
Schiermonnikoog

tel. 0519 531570
www.schiermonnikoog-horeca.nl

ook voor groeps catering hét adres!

Schiermonnikoogs Vlooienkruid

Dit is hét eilander streekproduct. Dit kruid groeit op de kwelders en brakke gronden aan de kuststroken. Het is echter een beschermde plant en het staat op de zgn 'rode' lijst.

Door de huidige eigen kweek en verbouw is er nu de mogelijkheid om dit kruid van eigen oogst te vermarkten. Vlooienkruid is al eeuwen bekend bij de Schierse zee- en walvisvaarders, als middel tegen mot en ongedierte in hun zeemanskisten. Als de eilander kinderen aan de wal gingen studeren, kregen ze van huis uit een bosje vlooienkruid mee, om bij het gastgezin in het stromatras te stoppen, dan kwamen ze tenminste niet onder de vlooiën thuis.

In de literatuur wordt ook de insectenwerende werking Aangeprezen. Het puur natuur product wordt verkocht als anti vlieg/mug werend middel, als cadeautje, of als een speciale eilander herinnering. De naamsbekendheid van **Schiermonnikoogs vlooienkruid** evenaart hiermee andere eilandproducten, zoals Texels wol en Cranberry's van Terschelling.

Dit product is het hele jaar te verkrijgen bij:

VVV Schiermonnikoog
Reeweg 5
9166 PW Schiermonnikoog
0519-531233
www.vvvschiermonnikoog.nl

Waddenvereniging

Een beetje verliefd...

...op de Wadden.

Vlinders in je buik zodra je de boot afstapt. Groeiende liefde bij elk nieuw paadje dat je ontdekt, bij elke schelp die je vindt en elke keer dat je tot je enkels in het slik staat. De tijd lijkt te verdwijnen...

Wil je dit gevoel voor altijd vasthouden?

Ga dan vandaag nog naar ikbenopdewadden.nl
en zeg 'Ja, ik wil!' tegen de Wadden!

Workshops buitenfotografie met Folkert Abma

Schiermonnikoog is een waar paradijs voor wie houdt van fotograferen in de natuur. Omringd door water en zand met verschillende soorten planten en dieren is het nooit ver zoeken naar een geschikt onderwerp.

Na de zomer razen de eerste najaarsstormen over het eiland. Het strand wordt een speelbal van stuivend zand en wolkenluchten. Zeekraal en schorrenkruid kleuren de jonge kwelders donkerrood. Terwijl de bessen rijpen in de duinen strijken duizenden trekvogels neer om te overwinteren of om weer op krachten te komen.

Folkert Abma is geboren en getogen op Schiermonnikoog. Vanaf zijn vroege jeugd is hij geboeid door de eilander natuur. Hij houdt ervan om planten, zeeleven en geografie te bestuderen. Hij kent de kleine paadjes en zag het eiland veranderen door de jaren heen. Je kan hem treffen, struinend van strand tot wad, op de uitgestrekte kwelders of in de duinen. In een poging om de unieke natuurpracht vast te leggen

werd naast schilderen met olieverf ook natuurfotografie zijn passie. De camera gaat dan ook vaak mee op zijn zwerftochten.

Sinds kort kan je met Folkert mee voor een drie uur durende fotoworkshop in een groep van maximaal vijf deelnemers. Waar laat het eiland zich van

haar mooiste kanten zien? Welke planten zijn in dit jaargetijde fotogeniek? En welke bijzondere dieren kan je hier vinden? Folkert gebruikt zijn kennis van het eiland en haar prachtige natuur om een antwoord op uiteenlopende vragen te vinden. Als je meer wilt weten over het instellen van diafragma, sluitertijd, ISO-waarde of compositie heeft hij

tips voor je. Neem je fiets en wandelschoenen mee want zo komen we op de mooiste plekjes.

In de Lytje Pole Agenda van de V.V.V. vind je een gevarieerd aanbod van deze workshops buitenfotografie. Boeken kan online bij www.dewittehaas.nl.

Inloop: schilderen in de bus

Stap in de bus en word passagier. De bus staat vol met verf, kwasten, schilderslinnen en ezels. Ontspannen op je eigen reis, met je blote voeten in het warme zand. Het uitzicht doet de rest. Je hoeft het alleen maar vast te leggen. Een plekje reserveren is gewoonlijk niet nodig, maar door de coronamaatregelen zeer gewenst.

AtelierSchier op Schiermonnikoog leent zich ook goed voor een bedrijfsuitje, vriendinnendag, en familiedag. De activiteiten zijn geschikt voor het hele gezin, kinderen, volwassenen en ouderen.

Meer weten of reserveren?
Kijk op www.atelierschier.com

Wist je dat...

Een zeepaddenstoel geen paddenstoel is maar een kwal?

AtelierSchier

Deze zomer is Jeannette Rutgers achter het stuur gekropen van de Atelierbus die daarvoor jarenlang boegbeeld was van Garda Meerdink (zie ook pagina 7 van deze krant).

Jeannette woont al (bijna) haar hele leven op het eiland en voelt zich op het strand helemaal in haar element. "Om mensen te ontvangen in een gekke oude streekbus op een van de mooiste stranden van Europa, is toch wel de leukste job die er is. De bus verbindt mij met alles wat ik leuk en belangrijk vind: creativiteit, romantiek en mensen. Vooral veel mensen."

Struin langs de Noordzee en maak een kunstwerk van alle strandvondsten, schilder de zee en het strand. Het avontuur begint bij haar oude bus. De bus maakt geen ritten meer, maar er zijn nog steeds passagiers. Ze reizen aan de hand van de inspirerende vergezichten en verhalen van het Noordzeestrand. Ieder jaargetijde is mooi op Schiermonnikoog. Daarom zijn ook de activiteiten van AtelierSchier het hele jaar door mogelijk. Met z'n tweeën creatief bezig zijn of met een groepje: er is veel op maat te organiseren. Ervaar de omgeving op verschillende manieren en word één met de natuur op Schiermonnikoog. Hoe dat gaat? AtelierSchier neemt je mee.

Wij brengen (en halen) uw fietsen bij uw vakantieadres
 Zo ontspannen moet vakantie zijn

Reserveer je fietsen
 gemakkelijk online

Beleef Schiermonnikoog
 op je eigen manier

Fietsverhuur Schiermonnikoog

www.fietsenopschiermonnikoog.nl

Middenstreek 10 & Badweg 6 Schiermonnikoog 0519 531 104 / 06 23 35 46 18

PENSION WESTERBUREN

Klein gezellig familie pension in de oude kern van het dorp. Alle kamers zijn voorzien van tv en een eigen badkamer met douche en toilet.

Familie Weldring
 Middenstreek 32
 9166 LN Schiermonnikoog

Tel. 06-52212287
 of 0519-531196

In samenwerking met Duinzicht en De Tjattel is het mogelijk om halfpension bij te boeken. Tevens verhuur van 2/4-persoons appartementen gelegen aan de Reddingsweg.

info@westerburen.nl
www.westerburen.nl

installatiebedrijf

VLASMA

Ruim 40 jaar ervaring in: Installatietechniek,
 duurzame techniek, dak- en zinkwerk,
 service en onderhoud.

www.vlasma.nl

Melle Grietjespad 15 - Schiermonnikoog - Tel. 0519- 531 345

Atelier Langestreek 7
 schierhout lampen, foto's
 en olieverf **schilderijen**

fotografie
 trouwreportage
 familie gezin shoot
 landschap
 interieur en
 website

verhuur appartementen
 paal 7 en studio 7
 op Langestreek 7

0517 531177
 06-47603896
WWW.SCHIERHOUT.NL

telier Romy

romydam@kpnmail.nl

Schierfiets

Kom fietsen op Schiermonnikoog de mooiste plek van Nederland.
 U kunt gemakkelijk bij ons reserveren via de website.
 Fietsen worden op verzoek afgeleverd op uw vakantieadres.

U vindt ons naast de Schiermonnikogervishandel aan de Noorderstreek.

Schierfiets. Noorderstreek 32, 9166 NR Schiermonnikoog,
 tel. 0519 531700 b.g.g. 0519 531636, email. info@schierfiets.nl
 alle dagen geopend van 9:00 tot 18:00
 voor meer informatie kijk op www.schierfiets.nl

TEAM- FAMILIE- EN GROEPSUITJES

vliegeren - boogschieten- blokarten- strandgolf - bodyboarden - kanovaren
 &

ARRANGEMENTEN

ZOMERPROGRAMMA

WWW.REACTIEF-BUITENSPORT.NL

op het Noordzeestrand van Schiermonnikoog
 overgang Westershofpad naar het strand

reactief@dds.nl

06 30565423

SCHELPEMUSEUM PAAL

14

Thijs & Annelies de Boer, Martjeland 14, tel.nr. 0519-531663
www.schelpenmuseum.nl; tw.deboer@knid.nl

In principe elke dag open van **14.00 tot 17.00 uur en van 20.00 tot 22.00 uur** (zie bord bij museum). Toegang € 2 p.p;
 tot 12 jaar € 1 p.p.

I.V.M.CORONA ALLEEN OP TELEFONISCHE AFSpraak

Hoek Badweg - Langestreek

Woonaccessoires
 Lifestyle
 Kadoartikelen

t-wente.nl

KINDERACTIVITEITEN

Het eerste Schaak-eiland ter wereld!

En tot op de dag van vandaag ook nog steeds het enige schaak-eiland ter wereld! Heb jij al je schaakdiploma of ben je nog misschien aan het overwegen om je op de 'schaakmat' te begeven? In de Willemshof staan twee schaaktafels waar je je hersenen kunt laten kraken tijdens een potje schaak. Ook op het schoolplein van basisschool Yn de Mande is een openbare schaaktafel geplaatst.

Dier- en Speelweide Witte Winde

Vaste bewoners van de kinderboerderij zijn de twee ezels Ed (+35) en Freya, de twee KuneKune varkens Rosie en Akka, een leuke variatie schapen en geiten en natuurlijk de 4 hertjes. Tijdens de openingstijden kun je konijnen en cavia's bewonderen of Oscar de schildpad volgen als hij probeert zijn water-yoga te doen. Verder zijn er nog kippen, een koppel eenden en een grote

volière waar verschillende vogels hun plekje hebben gevonden. Sponsor de kinderboerderij door een leuk cadeautje te kopen, gemaakt door vrijwilligers. De kinderboerderij en dierenweide zijn dagelijks geopend van 15:30u tot 16:30u. Het speelterrein gaat noooooit dicht! Ook hier geldt dat de maatregelen opgesteld door het RIVM in acht genomen worden.

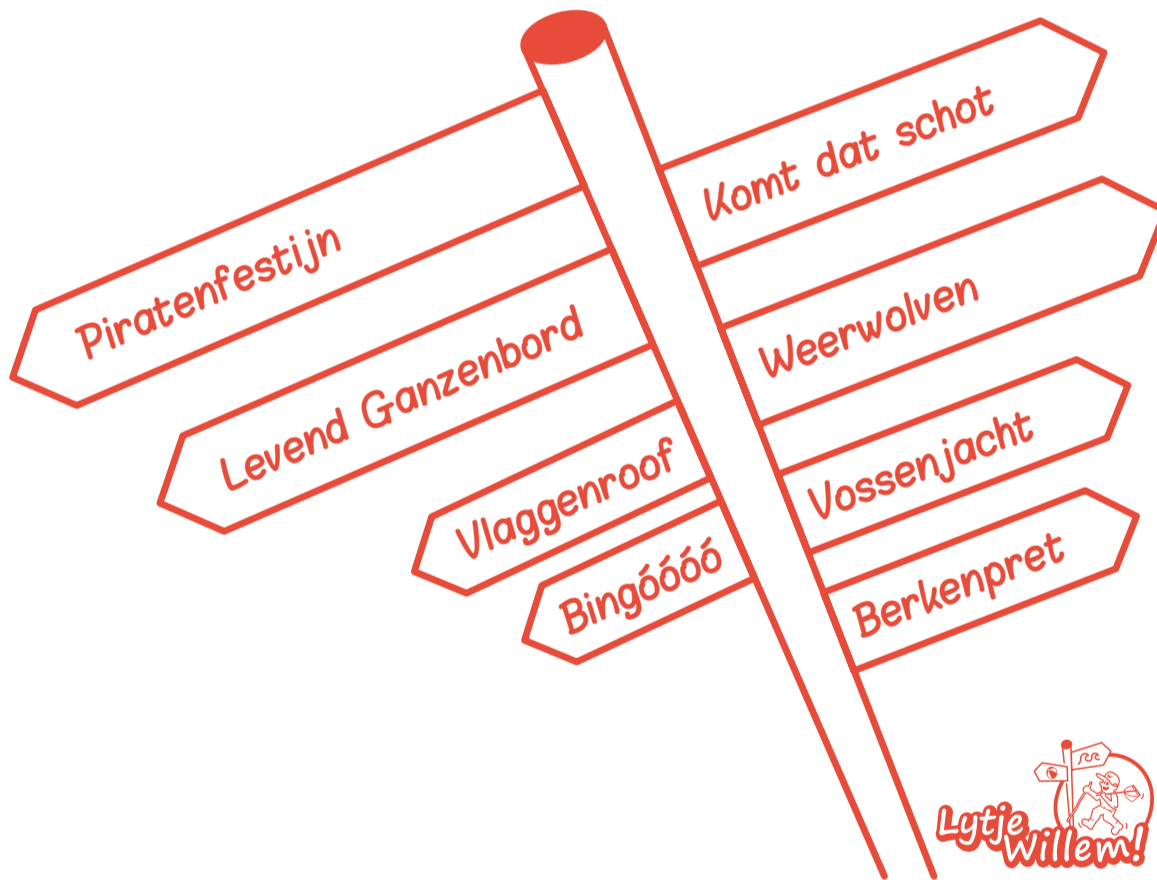

Gratis boeken, films en tijdschriften in de bieb!

Het eiland heeft een bibliotheek vol boeken, films en tijdschriften. En die mag jij allemaal gratis lenen! Neem wel je ouders even mee om lid te worden. Houd jij van spannende boeken, lach jij het hardst om moppenboeken of ren jij als eerste naar de Tina of de Donald Duck? Kom gezellig langs!

Oerrr Speelbos

In dit speelbos vind je heel leuke natuurlijke speeltoestellen zoals boomstammen over een sloot, een gave boomhut, een kabelbaan, een evenwichtsbalk en een blinddoeken parcours. Je kunt er kliederen met water, en nog veel meer! Er is een kreukelkaart waarop de route van Speelnatuur staat afgebeeld. Van de kreukelkaart kun je een prop maken en als een zakdoek in je broekzak stoppen of als blinddoek omdoen. Hij is eindeloos te gebruiken. Op de achterkant staat een leuke afbeelding die je kunt inkleuren met vetkrijtjes. De kreukelkaart kun je kopen bij het VVV, het Bezoekerscentrum en de Berkenplas.

Op avontuur met Lytje Willem

Denk jij een lekker rustige tijd op Schiermonnikoog te beleven? Lytje Willem denkt dat héééél anders over! Hij neemt je tijdens alle schoolvakanties graag mee op de grootste avonturen en laat je het eiland op een manier beleven die je niet eens had durven dromen.

Wat denk je van vloten bouwen, koekjes bakken, een vreselijk spannende spooktocht, stoere natuurknutsels, weerwolven en een flinke pot voetbal? Voor de kleintjes hebben we een geweldige poppenkast, piratenfestijn, levend ganzenbord en speurneusjes. Oh wacht, vergeet ook niet de bingóóó, zandkastelen bouwen en oergezellige spelletjesmiddag. Pffff... en dat is nog lang niet

alles! Je kunt het zo gek niet bedenken of je kunt het samen met Lytje Willem beleven.

Gaje mee?

Je vindt Lytje Willem in de Kittiwake, aan het begin van de Badweg. Via www.lytjewillem.nl kun je lezen op welke avonturen Lytje Willem gaat. Bij de VVV hangt ook het volledige activiteitenprogramma.

Pssst!

Je bent zeker wel heel benieuwd wie die Lytje Willem is? Vroeger woonde deze kleine man (Lytje is eilanders voor klein) op Schiermonnikoog en hij beleefde daar de meest bijzondere avonturen.

Vraag maar eens aan één van de eilanders die je in het dorp tegenkomt.

Tegenwoordig is Lytje Willem de naam van hét recreatieteam van het eiland, dat speciaal voor jou de tofste activiteiten organiseert.

Oppas nodig?
Meld je aan bij Oppas op Schiermonnikoog en plaats je oproep!

Hotel Duinzicht

Badweg 17 Schiermonnikoog Tel.0519-531218
Overnachten, ontbijten, lunchen en dineren
www.hotelduinzicht.nl info@hotelduinzicht.nl

ik ga op
vakantie
en ik neem
mee:

bijna niets!

Want alles wat je nodig hebt, huur je
bij **Linnenverhuur Schiermonnikoog!**
bedlinnen, handdoeken, theedoeken, spelletjes, speelgoed etc...

LINNENVERHUUR
schiermonnikoog
Kea Heeren

Langestreek om de Noord 34 • Schiermonnikoog • linnenverhuurschiermonnikoog.nl • +31 (0)6 52 60 81 05

KOLSTEIN
lifestyle & boeken

- lifestyle
- woonaccessoires
- souvenirs
- Schier hoodies
- eiland literatuur
- top 100 boeken
- ansichtkaarten
- speelgoed & spellen
- vliegers etc.

www.kolstein.nl

Middenstreek 38
9166 LP Schiermonnikoog
tel: 0519-532239

MET EEN GROEP NAAR
SCHIERMONNIKOOG

- GROEPEN
- GEZINNEN
- KAMPEREN

WWW.GROEPENOPSCHIER.NL

voor meer informatie over onze groepsverblijven

BINNENDIJKEN
www.binnendijken.nl

06 40 74 33 69

SPRINGFIELD
vakantieboerderij-springfield.nl

0519 53 13 66

DE BRANDING
www.debranding.nu

0519 53 15 57

EURECA
www.eureca.nl

0519 53 14 21

DE OORSPRONG
www.deoorsprong.nl

0519 53 13 91

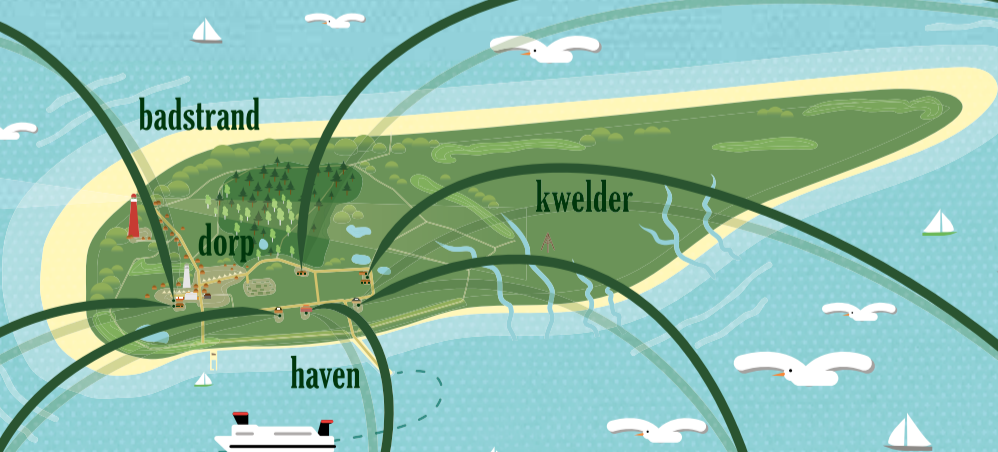
DE DUINHOEVE
duinhoeveschiermonnikoog.nl

0519 53 11 26

DE KOOIPLAATS
www.kooiplaats.nl

0519 53 13 72

ACTIEF OP SCHIERMONNIKOOG

De Berkenplas

Voor (kleine) kinderen biedt de Berkenplas aan de Prins Bernhardweg een prachtig speelstrand met zwemwater. De Berkenplas maakt onderdeel uit van Speelnatuur Schiermonnikoog. Er zijn rond de plas diverse speelattributen opgesteld. Zoals bijv. een trekpuntje naar het eilandje en een waterpomp. Ga ook op zoek naar de verbindingsroute tussen het speelbos en de Berkenplas (langs de sloot).

Lijkt het je leuk om op de Berkenplas te kanovaren? In de zomermaanden kun je hiervoor bij de kanokiosk terecht. Lytje Willem organiseert ook veel activiteiten rond de plas, kijk maar even op pagina 13 van deze krant.

In de koudere maanden en de winterperiode biedt de omgeving van de Berkenplas ook genoeg om in actieve en sportieve zin van dit gebied te genieten. En juist nu kun je heerlijk genieten van de natuur en de rust. Denk daarbij dan ook aan een warme chocomel met slagroom bij het Drink- & Eethuis. Lekker bijkomen na een lange wandeling alleen met een tijdschrift (er ligt een mooie collectie!) of een potje mens-erger-je-niet

met je vrienden en familie. In de winter heeft het Drink- & Eethuis een kast vol spellen! Gedurende een groot deel van de winterperiode worden er ook vanuit de keuken heerlijke gerechtjes geserveerd.

Kijk ook op de informatieborden bij de Berkenplas.

Voetbalvereniging VV De Monnik

De eilander jeugd en volwassen voetballers trainen en spelen competitie bij vv De Monnik. Informeer eens naar de mogelijkheid om zelf een balletje te trappen op de velden van De Monnik, hoe u de velden kunt huren of de kinderen bijvoorbeeld samen met Lytje Willem een toernooitje kunnen spelen.

Duinpad, tel. 0519-531504, www.vvdemonnik.nl

6 NOVEMBER

Night Trail

De Night Trail op het donkerste plekje van Nederland met een route van ongeveer 9,5km. Zorg zelf voor een hoofdlamp. De start gaat op een unieke manier waarbij iedere 20 seconden een deelnemer mag starten. Zo loop je dus echt je eigen route en kan je nog meer genieten van de sterren. Wil je samen starten, start dan gezamenlijk op de starttijd van de laatste loper van het groepje.

Kijk voor meer info op www.vvvschiermonnikoog.nl

Paardrijden

Bij Boerderij Florida aan de Reddingsweg is van alles mogelijk als het gaat om paardrijden op Schiermonnikoog. Wil je het eiland eens op een andere manier verkennen? Informeer dan naar de strand- en bosritten en huifkartochten. In de zomer kan je ook een avondrit maken. Is je kind nog te jong en onervaren voor een buitenrit?

Dan is een wandelpony misschien een goed idee. Samen een route door het bos lopen terwijl je kind op de pony zit. Wil je je eigen paard of pony meenemen? Dat kan! Florida biedt stallingsmogelijkheden aan.

Meer informatie: www.paardrijdenopschiermonnikoog.nl of bel 06-41918702

7 NOVEMBER

Devil's Trail

De Devil's Trail 2020 staat dit jaar voor de vierde keer op de kalender en gaat door in aangepaste vorm! Deelname aan een Devil's trail is een beleving. Op Schiermonnikoog bieden we een tocht door een afwisselend landschap met een rijke variëteit aan natuur, bos, duinen en kwelder. De route is volledig onverhard, uitgezonderd van een aantal wegen die zullen moeten worden overgestoken. Er is veel aandacht besteed aan het selecteren van mooie paden, waarbij ook rekening is gehouden met de eisen van de beheerders van de natuurgebieden.

Deelnemers moeten vooral kunnen genieten van de paden, strand en duinen. Toch zal het ook een zware tocht worden, door de steile klimmetjes. Je kunt kiezen uit 2 afstanden: Mozes Trail (30km) & Lucifer Trail (15km) Gaat de hele Mozes Trail je boven de pet, dan kan je de afstand ook delen: waarbij de eerste loper 14 km loopt en daarna het stokje overgeeft aan de tweede loper die de laatste 16km loopt. Jouw looppartner fietst naar het wisselpunt waar jullie elkaar aflossen.

Tennissen

Tijdens de vakantie een lekker potje tennissen? Of meedoen aan de eilander tennistoss? Het kan allemaal bij tennisvereniging de Hinneleup. Midden in de duinen vind je de trots van onze tennissende eilanders: tennispark de Hinneleup. Wat wij bieden? Een gezellig clubhuis met maar liefst drie Kushion Court-banen. Kushion Court is opgebouwd uit miljoenen rubberen kusentjes en daarom vriendelijker voor de gewrichten, en onder (bijna) alle weersomstandigheden bespeelbaar. Door de zachtere bovenlaag is het spel iets minder snel geworden, waardoor het tennis toegankelijker en vriendelijker is, voor jong en oud. Probeer het zelf eens uit! www.hinneleup.nl

Ijsbaan 'de Halve Maan'

Wanneer Koning Winter over het eiland heerst en de vorstperiode lang genoeg duurt om voor een stevige ijsvloer te zorgen, is er voor iedereen de mogelijkheid de schaatsen onder te binden op de ijsbaan.

De ijsbaan ligt ten oosten van de Badweg, net voorbij hotel Duinzicht. Het is een historische afgraving, waarbij de grond bestemd werd om het huidige kerkhof op te hogen. In de natuurlijke omgeving kan men rondjes draaien rond het eilandje. De ijsbaan wordt gerund door de plaatselijke ijsvereniging: de oudste vereniging van het eiland! De vrijwilligers vegen de baan en beheeren de koek en zopie tent waar je terecht kunt voor een beker koffie, chocolade-

melk of een lekker stuk rookworst. Hier kun je ook je eenmalige bijdrage betalen voor het verblijf op de baan. De baan is 's avonds verlicht.

Schiermonnikoog, charme in ieder jaargetijde...
Reis met ons mee!

Een eiland met een gevarieerd landschap,
uitbundige plantengroei en rijke vogelstand.
Een paradijs voor fietsers en wandelaars.

Wij verzorgen de overtocht, gegarandeerd en
veilig, met moderne veerboten en watertaxi's.
Al ruim 100 jaar en bovenal met toegewijde
medewerkers. Want wij zijn trots, natuurlijk
op Schiermonnikoog! En op ons bedrijf.

WAGENBORG PASSAGIERSDIENSTEN
Reeweg 4, 9163 GV Nes Ameland

0900 - 9238
(€ 0,70 / per gesprek)

+31 854 011 008
(vanuit buitenland)

www.wpd.nl

DE HALTE
REEWEG 4
SCHIERMONNIKOOG
Tel. 0519 531256
E-mail: info@schiermonnikoog-horeca.nl

- * Patat & Snacks
- * Burgers & broodjes
- * Menu's & Salades
- * IJs & Drinks
- * Eigen bezorgdienst
- * Cateringen
- * Hét adres voor groepen

Kom naar Schiermonnikoog.com

Ruime keuze aan accommodaties op de MOOISTE plekjes:

Design appartementen in Boszicht, luxe villa's aan de Badweg, diverse fijne bungalows in de duinen, appartementen en recreatiewoningen zowel in Noderstraun als in Zeezicht, beide pal aan het strand gelegen.

Onze accommodaties zijn te vinden op: www.schiermonnikoog.com

- Altijd de juiste beschikbaarheid
- Online reserveren van alle accommodaties
- Linnenverhuur
- Fietsverhuur

It Aude Kolonyhûs

Comfortabele en bijzonder ingerichte
appartementen en groepsaccommodaties
(met oa privé buiten- jacuzzi)

Midden in de duinen halverwege de Badweg
Tussen dorp en strand

www.itaudekolonyhus.nl

Badweg 67a, Schiermonnikoog 0595-764444

NIEUW SchierGeluk 10 persoons VAKANTIEVILLA

- Ruim en comfortabel • Modern en luxe ingericht
- Sauna & Wellness • Ideaal gelegen • Veel privacy

Uniek gelegen op een duin
aan de rand van het dorp.
SchierGeluk is een modern
en sfeervol huis, geschikt voor
max.10 pers. Het grote huis
heeft 3 verdiepingen, een grote
woonkeuken, 3 badkamers en
een grote woonkamer met een
prachtig uitzicht.

Zomers perfect,
's winters ideaal
Wilt u met uw (klein-)
kinderen, familie of
vrienden genieten op het
prachtige Schiermonnikoog,
dan zal SchierGeluk uw
verwachtingen overtreffen.
Het huis ligt vrij, met een
grote omheinde tuin rondom.
Er zijn meerdere terrassen
en een heerlijke overdekte
loungehoek.

VAKANTIEVILLA
SchierGeluk

Zandpad 2, Schiermonnikoog

www.schiergeluk.nl Peter Reilman 06 1412 1416

FIETS- EN WANDELROUTES

Fietsen & Wandelen

Bij aankomst met de boot op Schiermonnikoog kun je een fiets huren, maar in het dorp zijn ook diverse fietsverhuurbedrijven om een fiets op maat te huren. Tegenwoordig zijn er veel verschillende soorten fietsen te huur en leent het eiland zich bij uitstek om deze eens uit te

proberen. Zo zijn er elektrische fietsen, (klomp) bakfietsen, (kinder-) tandems, hondenkarren en strandfietsen te huur. Voor speciale gelegenheden kun je zelfs op een elektrische riksja het eiland verkennen! De meeste wandelroutes zijn ook per fiets goed te doen, informeer hiernaar bij de VVV.

Langlaufen

De winters zijn over het algemeen niet meer zo heel wit, maar áls er dan wel sneeuw ligt kan er gelanglauft worden! Wie weet ligt er in november wel sneeuw dit jaar...De kilometers lange fiets- en wandel- paden zijn uitermate geschikt voor een sprookjesachtige langlauftocht. Neem je eigen ski's mee en ervaar het ultieme wintersportgevoel in eigen land. Hoe leuk zou het zijn om een glas glühwein te drinken in één van de eilander kroegjes na afloop van een mooie tocht?!

Plattegrond

De VVV verkoopt een overzichtelijke plattegrond voorzien van alle fiets- en wandelpaden. Zo kun je je eigen route samenstellen. Neem een goed gevulde picknickmand mee of stop onderweg voor een kop koffie met appeltaart of een lekkere lunch. De tijd en het eiland zijn aan jou. Deze plattegrond is nu ook in het Engels en Duits verkrijgbaar!

Vier 75 jaar vrijheid op de fiets

Op 5 mei viert heel Nederland bevrijdingsdag. Voor Schiermonnikoog waren er echter in 1945 nog een paar spannende weken. In de vroege ochtend van 15 april 1945 vertrokken uit de haven van Zoutkamp 4 boten met aan boord 130 personen te weten SS-ers en SD-ers met hun vrouwen. De groep was gevlucht uit het Scholtenhuis in Groningen. Ze werden door de Duitse eilander kommandant ondergebracht bij diverse boerderijen waaronder op de Kooiplaats.

Na de capitulatie en onderhandelingen werden zij op 31 mei 1945 van het eiland afgevoerd en op 11 juni volgden de laatste Duitse militairen.

Op Schiermonnikoog wordt Bevrijdingsdag dan ook op 11 juni gevierd. Helaas wordt dit jaar 75 jaar Vrijheid niet grootst gevierd maar bunkermuseum Schlei en Vereniging Dorpsbelang hebben wel een fietstocht gemaakt. De fietsroute start bij de VVV en gaat langs tien markante plekken waar met een fotodoek en tekst de geschiedenis wordt verteld. De flyer met de route is verkrijgbaar bij de VVV.

Bert Haanstra

De natuurwandeling Bert Haanstra op Schiermonnikoog is een blijvende herinnering aan de cineast. Een fraaie wandeling die alle (film-) plekken aan doet waar de cineast is geweest. Beleef zo de inspiratie die hij hier opdeed. Bert Haanstra verbleef in 1970/1971 en 1977 enige tijd op Schiermonnikoog. Hij nam hier scènes op voor zijn films Bij de beesten af (1972) en Nationale parken... noodzaak (1978).

De 8-luiks folderwandeling, de vijfde van een reeks, beschikt over een duidelijke routebeschrijving en routekaart. In de folder staan niet eerder gepubliceerde foto's afkomstig uit het Bert Haanstra archief. De gratis folder kan verschijnen dankzij financiële steun

van de Stichting MAPS, Wagenborg Passagiersdiensten en Waddenrust. De folder is verkrijgbaar op tal van plekken op het eiland, onder andere bij de VVV aan de Reeweg (het begin- en eindpunt van deze wandeling).

Voor achtergrond en aanvullende informatie van deze en andere Bert Haanstra wandelingen: www.berthaanstrapad.nl

Fietspuzzeltocht

Leuk om met het hele gezin te fietsen! Deze fietstocht duurt ca. 2 uur of zoveel langer als je zin hebt. Wanneer je onderweg bijvoorbeeld wat langer stil wilt blijven staan om je te verwonderen over de prachtige luchten en vergezichten kan dat gewoon. De tijd is aan jou. Natuurlijk mag je deze puzzeltocht stiekem ook lopend oplossen!

Buitenlandse gasten

Voor onze buitenlandse gasten is er een uitgebreide gids verkrijgbaar waarin in 4 talen de meest bijzondere plekken van Schiermonnikoog vanuit cultuurhistorisch perspectief worden beschreven. Ook is in dit boekje, geschreven door eilander gids Arend Maris in samenwerking met de VVV, volop aandacht voor de flora en fauna van Schiermonnikoog.

Eilander Taalroute

Het tijdschrift Onze Taal heeft Schiermonnikoog uitgeroepen tot interessantste plaats voor taalliefhebbers die een dagje op stap willen. De Taalroute wordt genoemd als belangrijke taaltoeristische attractie om kennis te nemen van de Schiermonnikogert taal. Daarnaast worden de haiku's bij de Kobbeduinen vermeld.

De stenen van de Taalroute, met gedichten in de Eilander taal, liggen er sinds 2010. Momenteel wordt een aantal stenen gerenoveerd. De route loodt je door het karakteristieke dorp en de boeiende eilander natuur. Deze route van Cultuurhistorische Vereniging 't Heer en Feer is verkrijgbaar in het Nederlands, Engels en Duits bij het VVV en het Bezoekerscentrum.

Sportieve Wandeling

Heerlijk uitwaaien om de Oost. Wandelen is de uitgelezen manier om te genieten van de pure, ruige en wijdse schoonheid van het Nationaal Park Schiermonnikoog. Het is één van de weinige gebieden van Nederland waar de natuur grotendeels het landschap vormt. Tijdens het wandelen maakt u kennis met deze dynamiek van de natuur en de vele vogels. Het proces van stuivend zand en groeiende duinen kunt u met eigen ogen aanschouwen. Misschien rent er een haas voor u uit of komt u tijdens uw wandeling een zeehond tegen. Deze dynamiek en de verschillende seizoenen maakt deze wandeling elke keer weer boeiend. U kunt kiezen uit een tocht van 10, 15 of 20 km.

Rondje Schiermonnikoog

Vanaf het VVV-kantoor start een leuke fietstocht over de verharde fietspaden rondom het eiland. Geniet van de mooie uitkijpunten onderweg en de wisselende landschappen. Laat je vooruit blazen door de wind of trap stevig door wanneer het even 'tegen' zit.

Dépliant touristique disponible
Information booklet available
Informationsbroschüre erhältlich

Wist je dat...
Schiermonnikoog speciale
loslooproutes voor jouw hond heeft?
Blader door naar pagina 37 om te zien
waar je hond los mag lopen.

Blader ook door naar onze special over de
November Wandelmaand op pagina 25!

HAAL JE HART OP IN DE NATUUR!

Steun Natuurmonumenten

 Natuurmonumenten

Alsjeblieft

Vanaf €2,75 per maand of €30,00 per jaar help je niet alleen de natuur, maar krijg je ook:

- ✓ Het prachtige boek 'Beleef de natuur' met 80 verrassende tochten door heel Nederland, inclusief tips van de boswachter.
- ✓ Elk kwartaal het mooie en uitgebreide magazine Puur Natuur.
- ✓ Tot 40% korting op activiteiten, excursies en cadeaus in de webshop van Natuurmonumenten.
- ✓ Alle wandel- en fietsroutes van Natuurmonumenten in de route-app op je mobiel.

Kijk op www.natuurmonumenten.nl/doe-mee
Of bel met onze ledenservice: T (035) 655 99 11

SPAR **BRUNEKREEF**
Schiermonnikoog

De complete supermarkt met een uitgebreid assortiment
verse producten, bio producten en veel meer

www.sparbrunekreef.nl

Tel: 0519-531254

Middenstreek 2 Schiermonnikoog

Mijn buurt, mijn Spar. **SPAR**

Schiermonnikogervishandel

Voor onder andere diverse verse- en gebakken vis, plates, schalen en uiteraard de Hollandse nieuwe!

U vindt ons onder de witte toren in het dorp

www.schiermonnikogervishandel.nl | noorderstreek 38, 9166 NR | 0519 531743 | vishandel.schier@knid.r

Het Dorpshuis Schiermonnikoog

- zalen voor 20-200 pers.
- congressen
- bioscoop
- video installatie
- geluidsinstallatie
- ringleiding systeem
- bar
- recepties
- vergaderingen
- feestzaal
- cursusruimte

Voor activiteiten in en uit alle richtingen

Telefoon 0519-531456 • info@dorpshuisschiermonnikoog.nl • www.dorpshuisschiermonnikoog.nl

Eilander Balg Expres

Unieke strandrit naar de oostpunt van het eiland: de Balg

reserveren en vertrek bij het bezoekerscentrum

VEER & BUSDIENST

Veerdienst

Tickets

U kunt voorafgaand aan uw reis online een e-ticket kopen, zie www.wpd.nl. Ook kunt u bij het havenkantoor in Lauwersoog terecht voor uw bootkaartje. Wanneer u reist met Wagenborg Passagiersdiensten koopt u altijd een retour. Denk erom dat u voor uw (eventuele) fiets een aparte ticket koopt.

Groepskorting

Komt u met een gezelschap van 15 personen of meer? Dan ontvangt u een groepskorting van 10% wanneer u minimaal zeven dagen van te voren een groepsreservering maakt via 0900-9238 (€ 0,70 per gesprek). De korting is niet van toepassing op de toeristenbelasting die bij het personenkaartje inbegrepen is.

SCHIERMONNIKOOG > LAUWERSOOG

MA T/M ZA	07:30	10:30	13:30	16:30	19:30
ZO-ENFEESTDAGEN		10:30	13:30	16:30	19:30

LAUWERSOOG > SCHIERMONNIKOOG

MA T/M ZA	06:30	9:30	12:30	15:30	18:30
ZO-ENFEESTDAGEN		9:30	12:30	15:30	18:30

De vaartijd is circa 45 minuten.

Voor actuele informatie kijk op www.wpd.nl

Wagenborg Passagiersdiensten B.V.

Kantoor Lauwersoog

Zeedijk 9 9976 VM Lauwersoog

BMS Watertaxi

Bos Marine Services (BMS) vaart in principe 24 uur per dag, al geldt er wel een duurder tarief tussen 21:00 en 07:00 uur.

Het opstappunt op Lauwersoog is de drijvende steiger naast de overdekte parkeergarage op Lauwersoog. Op Schiermonnikoog stap je op de steiger op de Veerdam aan boord van de BMS Watertaxi.

Info en boekingen:

tel. 0519 - 34 94 22 of via info@bms-bv.com

In verband met Corona is het op dit moment verplicht een mondkapje te dragen tijdens de overtocht. Deze dienen de passagiers zelf mee te nemen.

Busdienst

Arriva verzorgt de vaste lijndienst op Schiermonnikoog, ook voor groepen. De bussen staan bij aankomst van iedere veerboot gereed om u naar uw vakantieadres te brengen. Bij de buschauffeur kunt u speciale eilandretour-kaarten kopen. Voor groepen is het mogelijk een gezelschapskaart te kopen.

BUSDIENST NAAR DE VEERBOOT

Halte	Vertrek voor afvaart
Strandhotel, Badweg	40 min.
Lange- en Middenstreek	35 min.
Reeweg en Heerenweg	30 min.

LET OP: ook op Schiermonnikoog hanteert Arriva de landelijke richtlijnen m.b.t het coronavirus.

Arriva

Oosterreeweg 2, 9166 PE Schiermonnikoog

tel. 0519-531360

schiermonnikoog@arriva.nl

REDERIJ WAGENBORG

Uw vakantie begint al op Lauwersoog! In ongeveer 45 minuten brengt Wagenborg Passagiersdiensten B.V. u naar het eiland.

De schepen zijn voorzien van alle comfort, en ook voor minder validen goed toegankelijk. Aan boord vindt u buffetten waar u terecht kunt voor een vers kopje koffie, broodje, soep of een andere versnapering. Ook is er WiFi aan boord, en leest u deze informatiekraant of op de televisieschermen wat u allemaal kunt verwachten op het eiland.

PRAKTISCH

Bagage

U mag als passagier of fietser maximaal 30 kilo handbagage aan boord meenemen. In de praktijk houdt dit in dat u zelf uw bagage in één keer door de kaartcontrole moet kunnen dragen. Onder handbagage worden uitsluitend koffers, tassen, plunjezakken en rugzakken verstaan. Kisten, gereedschappen en dergelijke vallen hier buiten. Uw handbagage kunt u na het passeren van de kaartcontrole in de bagagewagens plaatsen. Let op: de bagageruimte is beperkt en kan niet worden gereserveerd.

TAXI OP HET EILAND

Taxi Boersma

www.taxi-boersma.nl

tel. 0519-531010

Transport

Wilt u meer dan 30 kilo bagage meenemen, groepsbagage regelen, of uw bagage van thuis tot aan uw vakantieverblijf laten vervoeren? Neem dan contact op met de eilandtransportbedrijven:

Ridder en de Vries Transporten

tel. 0519-531851

www.rdvtransport.nl

Visser Transport

tel. 0519-349999

www.visserlauwersoog.nl

Taxi Drent

www.taxidrent.nl

tel. 0519-531400

Ode aan de kustverdedigers

Jelle Woudstra, destijds al de dorpsomroeper van Schiermonnikoog, opperde zo'n twintig jaar geleden het idee om een meerpaal te plaatsen met daarop de hoogste waterstanden ooit gemeten op Schiermonnikoog. De gasten van het eiland zouden hierdoor meer gevoel krijgen bij het gebied, de getijden en de unieke plek van deze veerdam.

Deze paal is geplaatst nadat de revitalisatiewerkzaamheden op de veerdam met succes zijn voltooid.

ROUTE

Per auto

Lauwersoog ligt aan de autoweg N361. Rijdt u via Leeuwarden, dan volgt u de route Dokkum / Lauwersoog. Rijdt u via Groningen, dan gaat u vanaf de ringweg richting Winsum naar Lauwersoog.

Per trein

De dichtstbijzijnde spoorwegstations zijn Leeuwarden en Groningen, waarna u verder reist per bus.

Per bus

Lijn 155 vanaf busstation Leeuwarden. Lijn 163 vanaf busstation Groningen.

Parkeren

Schiermonnikoog is een autoluw eiland. Dit betekent dat auto's, motoren en andere gemotoriseerde voertuigen van bezoekers niet worden toegelaten zonder ontheffing van de gemeente Schiermonnikoog. Bij de haven van Lauwersoog, vlak bij de boot, vindt u ruime parkeerterreinen.

Wagenborg Veerbootcafé

Geef uw mening en maak uw wensen kenbaar tijdens het Veerbootcafé! Kijk voor meer informatie op www.vvvschiermonnikoog.nl

Wist je dat...

er elk jaar meer dan tienduizend brandganzen en rotganzen op Schiermonnikoog overwinteren?

BEZOEKERSCENTRUM SCHIERMONNIKOOG

Love is in the air

Tot 25 oktober presenteert het bezoekerscentrum de expositie Love is in the air. In deze tentoonstelling zie je hoe dieren elkaar het hof maken.

Zodra het voorjaar wordt, neemt de onrust toe in het dierenrijk. Er hangt liefde in de lucht! Veel dieren gaan op zoek naar een geschikte partner om voor nakomelingen te zorgen en daarbij gebruiken ze de nodige versiertrucs. Sommige dieren geven cadeautjes aan hun geliefde, andere dieren bouwen een mooi huisje om hun partner over de streep te trekken. Ook worden er liefdesliedjes gezongen en wordt er gepronkt met de mooiste veren. De zoektocht naar een partner gaat niet altijd zonder slag of stoot; soms is er letterlijk strijd met de concurrentie die altijd op de loer ligt.

Ook op Schiermonnikoog is het elk voorjaar een belevenis als de dieren elkaar proberen te verleiden. Kieken-dieven gooien met prooien, mannetjeshazen houden bokswedstrijden, egels bedrijven luidruchtig de liefde en vlinders fladderen innig verstrengeld rond.

In de tentoonstelling zie je ze allemaal terug in de vorm van mooi opgezette dieren. Er zijn natuurlijk ook weer leuke spellen voor kinderen.

Kom kijken hoe de dieren elkaar het hoofd op hol brengen!

Love is in the air is ontwikkeld door Oeroe Boeroe

Het Bezoekerscentrum in Coronatijd

Vanzelfsprekend houdt het bezoekerscentrum zich aan de richtlijnen van het RIVM. We hebben aanpassingen gedaan om te zorgen dat de balie, winkel, toiletten en tentoonstelling 'coronaproof' zijn.

Het aantal mensen dat tegelijkertijd naar binnen kan is beperkt. En we vragen de bezoekers om zich in het bezoekerscentrum én op het voorplein te houden aan de volgende huisregels:

- kom niet naar het bezoekerscentrum als je griepig of verkouden bent
- houd anderhalve meter afstand tot iedereen die niet bij je eigen gezin hoort
- zet je fiets in de fietsenstalling en niet op het plein
- desinfecteer je handen als je het bezoekerscentrum binnen komt
- betaal het liefst met pin of telefoon
- niet meer dan 2 personen tegelijk in de winkel
- volg in de expositie de looprichting die is aangegeven op de vloer
- volg eventuele aanwijzingen van de medewerkers van het bezoekerscentrum op

Boekje wandelen & fietsen

Het boekje 'wandelen & fietsen op Schiermonnikoog' beschrijft negen prachtige wandel- en fietsroutes door de natuur en in het dorp. De routes worden stap voor stap beschreven en zijn bovendien ingetekend op handige kaartjes. Het boekje is geïllustreerd met toepasselijke foto's en bevat achterin extra informatie over enkele markante punten die je onderweg tegenkomt. Het boekje kost € 7,50 en is te koop bij de VVV en het bezoekerscentrum. Auch auf Deutsch - Also in English

Bezoekerscentrum Schiermonnikoog

Aan de voet van de witte voormalige vuurtoren en watertoren staat het bezoekerscentrum van Schiermonnikoog. In vroegere tijden was dit gebouw de elektriciteitscentrale van het eiland. Het centrum verzorgt op verschillende manieren voorlichting en educatie over de natuur en de cultuur van Schiermonnikoog. Het bezoekerscentrum bevindt zich aan de noordkant van het dorp. Via de wegwijzers is het gemakkelijk te vinden.

Het bezoekerscentrum is een goed startpunt om meer te weten te komen over het Nationaal Park en het eiland Schiermonnikoog. Dat kan door de exposities over de natuur en cultuur op Schiermonnikoog te bezoeken, maar ook door mee te gaan met één van de vele spannende excursies die het bezoekerscentrum organiseert. Zo kun je mee gaan strandjatten, vogels kijken, een huifkartocht maken of met de Balgexpres naar de oostpunt van het eiland. Ook zijn er laarzen en verrekijkers te huur.

Als je vragen hebt over de natuur op Schiermonnikoog kun je die stellen aan de balie van het bezoekerscentrum. In de winkel kun je terecht voor natuurboeken en leuke souvenirs.

Openingstijden

t/m 25 oktober:	
Maandag t/m zaterdag	10.00 – 12.00 uur en 13.30 – 17.00 uur
Zondag	10.00 – 14.00 uur
26 oktober t/m 19 december:	
Dinsdag t/m donderdag	10.00 – 12.00 uur en 13.30 – 17.00 uur
Zaterdag	10.00 – 12.00 uur en 13.30 – 17.00 uur
Zondag	10.00 – 14.00 uur

Toegang € 2,- per persoon. Gratis voor inwoners van Schiermonnikoog, leden van Natuurmonumenten en kinderen t/m 12 jaar. Het gehele bezoekerscentrum is toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

Bezoekerscentrum Schiermonnikoog

Torenstreek 20
0519-531641
info@np-schiermonnikoog.nl
www.np-schiermonnikoog.nl
www.facebook.com/BezoekerscentrumSchiermonnikoog
www.instagram.com/np_schiermonnikoog

NATUUR

Steun de natuur van Schiermonnikoog, doe een gift!

Duingebieden zijn in heel Europa erg zeldzaam en dat geldt ook voor veel van de dieren en planten die zich hierin thuis voelen.

Door het verdwijnen van het open duinlandschap op Schiermonnikoog worden dieren en planten als de grote muggenorchis, de slanke duingentiaan, de duinparelmoervlinder en de tapuit met uitsterven bedreigd.

Door de QR-code te scannen kun je een kleine gift sturen aan Natuurmonumenten. Op deze manier help je ons de natuur van Schiermonnikoog te behouden en te beschermen. Bedankt voor je steun!

Goudplevier

Op het eerste gezicht lijkt de goudplevier een onopvallende bruine vogel. Maar als je goed kijkt, blijkt hij een prachtig goudgespikkeld verenkleed te hebben.

In de zomer ziet de goudplevier er zo mogelijk nóg mooier uit. Hij krijgt dan een zwarte buik en zwart masker, afgezet met een witte rand. De goudplevier is een echte wintergast. Hij overwintert graag op weilanden en akkers in ons land. In september komen de goudplevieren in grote aantallen aan op het eiland. Ze blijven de hele winter hier, en vliegen in april weer terug naar hun broedgebieden op de toendra's van Scandinavië.

Toch kun je op Schiermonnikoog ook goudplevieren in zomerkleed zien. De goudplevieren ruilen namelijk in de herfst pas nadat ze hier zijn aangekomen naar het winterkleed. In het voorjaar ruilen ze juist voordat ze vertrekken, dus ook dan kun je een paar weken lang goudplevieren op hun mooist tegenkomen in de Banck's polder of op het wad.

NATIONAAL PARK SCHIERMONNIKOOG

Bouw van Het Bakken vordert gestaag

Iedereen die Schiermonnikoog bezoekt om te genieten van de rijke natuur en 'het eilandgevoel' kan vanaf voorjaar 2021 terecht in het nieuwe informatiecentrum 'Het Bakken'. De bouw van Het Bakken aan de Reeweg 9 vordert gestaag.

Het Bakken wordt dé plek om te weten te komen wat het eiland te bieden heeft. Op een interactieve manier maak je in de tentoonstelling kennis met het Nationaal Park, de rijkdom van Werelderfgoed Waddenzee en de bijzondere plaats die Schiermonnikoog daarbij inneemt.

Je kunt je oriënteren op een grote maquette van het eiland waar we je meenemen naar de hoogtenpunten van het seizoen. Kinderen ontdekken in het aquarium wat er in de zee leeft en staan oog in oog met zeehond en lepelaar. Niet te missen zijn de vertrek- en aankomsttijden van vogels. Schiermonnikoog is dé hotspot voor vogelliefhebbers. Verder kun je ook luisteren naar de verhalen van eilandbewoners, je verwonderen over vondsten van het wad, of vragen stellen aan de boswachter voordat je erop uit trekt.

De winkel van Het Bakken heeft de leukste souvenirs en de mooiste

wandel- of fietsroutes. Je kunt er ook terecht voor natuurexcursies, het boeken van accommodaties, arrangementen en allerlei andere activiteiten. Het team van Natuurmonumenten en VVV staan in het nieuwe informatiecentrum voor je klaar.

Het Bakken is ontworpen door de Friese architecte Nynke Rixt Jukema uit Leeuwarden, in samenwerking met Bètha Architecten uit Burgum. Het gebouw is duurzaam ontworpen en wekt straks haar eigen energie op. Het Bakken wordt gebouwd door het eilander bouwbedrijf Dijkstra.

Natuurmonumenten gaat het centrum samen met de VVV Schiermonnikoog exploiteren. Hiermee is er één loket, centraal in het dorp waar iedereen terecht kan.

De realisatie van Het Bakken wordt mogelijk gemaakt door bijdragen van Het Waddenfonds, de Provincie Fryslân, de gemeente Schiermonnikoog, Natuurmonumenten en tal van andere, lokale en regionale sponsors.

Informatiecentrum Het Bakken komt naast de ToxBar aan de Reeweg 9. De opening staat in het voorjaar van 2021 gepland.

Paddenstoelen op het strand

Ook kwallen kennen seizoenen. In het voorjaar zie je oorkwallen en blauwe haarkwallen op het Schiermonnikoogse strand, in de zomer vooral kompaskwallen, en de herfst is de tijd van de zeepaddenstoelen.

Zeepaddenstoelen zijn grote, ronde, felblauwe kwallen. Ze kunnen wel zo groot worden als een voetbal. Een zeepaddenstoel kan een mens niet steken. Sterker nog, hij heeft niet eens tentakels. Hij heeft wel vangarmen; die zitten aan de onderkant rondom de mondopening. Met zijn vangarmen kan de kwal plankton vangen en naar zijn mond brengen. In de herfst spoelen zeepaddenstoelen vaak in grote hoeveelheden aan. Dat komt omdat ze in de herfst naar ondiep water in de buurt van de kust komen om zich voort te planten. De vrouwtjeskwallen laten dan eitjes

los in het water. De eitjes worden bevrucht door zaadcellen die de mannelijke kwallen in het water lozen. Als de kwallen tijdens het loslaten van die eitjes en zaadcellen te dicht bij de kust komen, zijn ze verloren.

Kwallen kunnen namelijk niet tegen de stroming in zwemmen. Als ze eenmaal in de branding terecht zijn gekomen, kunnen ze daar niet meer uit loskomen en spoelen ze onherroepelijk aan...

NATIONAAL PARK SCHIERMONNIKOOG

Trekvogels en de Waddenzee

Schiermonnikoog is een waar vogelparadijs. Voor de vogels zelf, maar ook voor mensen die ervan houden om naar vogels te kijken.

Er zijn twee redenen waarom er in het Waddengebied, en dus op Schiermonnikoog, zoveel vogels voorkomen. De eerste is dat het Waddengebied voor vogels ontzettend veel voedsel te bieden heeft. In de wadbodem leven grote aantallen wormen en schelpen. Als het laag water is valt een deel van de Waddenzee droog, en kunnen de vogels zich uitgebreid te goed doen aan al dat bodemleven. Je ziet op het wad dan ook vooral steltlopers. Die hebben handige lange snavels, waarmee ze goed schelpen en wormen uit de grond kunnen peuteren. Ook het water van de Waddenzee krioelt van het leven en er zijn natuurlijk vogels die juist daarin gespecialiseerd zijn. Lepelaars bijvoorbeeld. Die lopen met laag water door de ondiepe slenkjes en zwaaien hun snavel door het water heen en weer om kleine platvisjes en garnalen te vangen.

De tweede reden voor de grote vogelrijkdom in het Waddengebied is dat het gebied een knooppunt is op de Oost-

Atlantische trekroute. De Waddenzee is als het ware het Utrecht Centraal van de trekvogels. Vogels die in Groenland of Siberië broeden en in Afrika overwinteren, kunnen die enorme afstand niet in een keer overbruggen. Ze maken af en toe een tussenstop om uit te rusten en weer op krachten te komen. De Waddenzee met zijn overvloedige voedsel is natuurlijk een ideaal tussenstation voor de vermoeide vogels. De trektijd is daarom een heel goed moment om naar vogels te kijken in het Waddengebied. Er zijn dan allerlei steltlopers te zien die de rest van het jaar op een hele andere plek in de wereld verblijven. Er zijn ook trekvogels voor wie de Waddenzee het eindpunt is van hun trektocht. Ze broeden in het hoge Noorden en brengen de winter door in onze contreien. Óf ze broeden juist in het Waddengebied en trekken voor de winter naar Afrika.

Mede vanwege dit enorme belang voor de vogeltrek is het hele Waddengebied, van het Deense Esbjerg tot ons eigen Den Helder, uitgeroepen Werelderfgoed Waddenzee. En omdat de trekvogels ook ergens vandaan komen en ergens heen gaan, is het Wadden Sea Flyway Initiative opgericht, een samenwerkingsverband met vogelbeschermingsorganisaties overal langs de Oost-Atlantische

©WSFI

trekroute. Binnen dit WSFI kunnen de deelnemende organisaties elkaar helpen bij beschermingsprogramma's. Ook wordt gezamenlijk onderzoek gedaan, van de broedgebieden tot de overwin-

teringsgebieden en alles daar tussenin. Want hoe beter het gaat op de andere tussenstops langs de trekroute, hoe meer vogels wij kunnen zien op Schiermonnikoog!

Druipende paddenstoel

De geschubde inktzwam is een veel voorkomende paddenstoel. Je ziet hem vaak in de berm van wegen en paden, ook op Schiermonnikoog.

Een jonge geschubde inktzwam ziet eruit als een langwerpige ei op een steel, met schubben aan de buitenkant natuurlijk. Als de inktzwam ouder wordt, opent de eivormige hoed zich. De rand van de hoed begint om te krullen en vervloei tot een dikke zwarte smurrie, die in druppels naar beneden valt.

In die zwarte inkt zitten de sporen van de inktzwam. Dit vervloeit van de hoed gaat net zo lang door tot de hele hoed in inkt is veranderd en je alleen nog een witte steel ziet staan in een plasje drab. Geschubde inktzwammen leven van afgestorven planten; ze verteren dood plantenmateriaal tot voedingsstoffen. Maar behalve planten 'eet' de geschubde inktzwam ook vlees! De zwamvlok die onder de paddenstoelen in de grond zit, geeft een stof af waarmee hij kleine bodemaaltjes kan verlammen. Als de aaltjes eenmaal zijn verlamd, worden ze ingepakt met zwamdraden en in een paar dagen helemaal verteerd.

Natuurmonumenten voert PAS-maatregelen uit in de duinen

Onder andere door de intensivering van de landbouw en een steeds drukker vliegverkeer komt er veel stikstof terecht in de duinen. Stikstof werkt als extra voeding voor planten.

Gras, bomen en struiken gaan er sneller van groeien. Door alle stikstof is het duinlandschap op Schiermonnikoog de afgelopen jaren snel veranderd: er komt steeds meer bos en het open duinlandschap verdwijnt.

Om iets te doen aan de problemen door het stikstofoverschot heeft de provincie de PAS ingevoerd: de Programmatische Aanpak Stikstof. Op Schiermonnikoog zijn twee duingebieden aangewezen waar zogeheten PAS-maatregelen worden uitgevoerd om de verstuing weer op gang te brengen: de Noorderduinen tussen paal 5 en 6, en de duinen ten westen van de Bergweg. De werkzaamheden zullen in het najaar plaatsvinden.

Ook de afgelopen tien jaar heeft Natuurmonumenten al hard gewerkt aan herstel van het open duinlandschap op

Schiermonnikoog. Bomen zijn weggehaald en grond is afgeplagd. In de vrijgemaakte gebieden grazen landgeiten, runderen, schapen en/of paarden om het landschap open te houden. Deze maatregelen beginnen hun vruchten af te werpen. Om de west en bij het Kapinglop zijn de witte stuivende duinen weer zichtbaar. Bijzondere planten zoals de moeraswespenorchis en de slanke duingentiaan hebben zich uitgebreid en verdwenen planten zoals de gevlekte paardenbloem zijn weer verschenen. Ook konijnen, vlinders en vogelsoorten als de tapuit profiteren van het open houden van het duinlandschap.

Voor vragen over de werkzaamheden kun je contact opnemen met Jan Willem Zwart, coördinator beheer: j.zwart@natuurmonumenten.nl / 06-12936388

ACTIVITEITEN

Activiteiten in het Nationaal Park

Bij Bezoekerscentrum Nationaal Park Schiermonnikoog kun je terecht voor een keur aan excursies in de natuur van Schiermonnikoog. Vanzelfsprekend houden we ons aan de richtlijnen van het RIVM. We gaan wandelen, we houden afstand en er kan een beperkt aantal deelnemers mee. Hierdoor zien sommige activiteiten er anders uit dan je gewend bent.

Het precieze programma vind je in de Lytje Pole agenda en op onze website. Surf naar www.np-schiermonnikoog.nl en klik door naar de activiteitenkalender. Daar kun je ook meteen kaartjes kopen. Hieronder een greep uit het aanbod:

Jutterstocht

Op stap met een strandjutter (ca. 2 uur)

Vogelwandeling

Vogelparadijs Schiermonnikoog (ca. 2 uur)

Winterwad

Ervaar het wad in de winter (ca. 2 uur)

Balgexpres

Schelpen en zeehonden op de uiterste oostpunt van het eiland (ca. 2 uur)

Huifkartocht

Met twee pk over het eiland (ca. 2 uur)

Sterren kijken

Kijk eens omhoog op de donkerste plek van Nederland (ca. 2 uur)

Avondwandeling

Nachtlevens op Schiermonnikoog (ca. 2 uur)

Wandeleiland Schiermonnikoog

Het is heerlijk om het eiland te voet te verkennen. Tijdens het lopen beleef je de natuur namelijk veel intenser en kun je meer aandacht schenken aan kleine details.

November is uitgeroepen tot wandelmaand op Schiermonnikoog, maar de rest van het jaar kun je natuurlijk ook prima wandelen op het eiland. Trek je lekkerste schoenen aan en volg één van de uitgestippelde routes uit het boekje 'wandelen en fietsen op Schiermonnikoog' dat bij het bezoekerscentrum te koop is. Of neem deel aan een van de gegidste wandelingen die het bezoekerscentrum in de herfst en de winter organiseert:

Trekvogelwandeling

Onderweg tussen Siberië en Afrika is het Waddengebied de perfecte plek voor trekvogels om bij te komen van een lange reis. Wandel mee langs overwinterende ganzen en doortrekkende steltlopertjes.

Duin-en-boswandeling

Ontdek de rijke planten- en dierenwereld van Schiermonnikoog en luister onderweg naar verhalen over een Duitse graaf, noord- en zuidhellingen, heksenbezems en nog veel meer.

Jutterstocht

We gaan naar het strand, op zoek naar aangespoelde schatten uit de zee. Krabben, schelpen, kwallen, maar misschien ook wel flessenpost...

Winterwad

Tijdens deze excursie loop je vanaf de Jachthaven een stuk over het wad. Onderweg vertelt de gids hoe de vele dieren van de Waddenzee de winterkou trotseren.

Beleef de duisternis op Schiermonnikoog

Duisternis is tegenwoordig een schaars goed, zeker in een dichtbevolkt land als Nederland. Toch zijn er ook in ons land plekken waar het nog echt donker wordt. Schiermonnikoog is een van die plekken. In een heldere nacht kun je hier de Melkweg zien, en fietsen zonder licht is 's avonds buiten het dorp niet aan te bevelen, zeker niet rond nieuwe maan.

Ter gelegenheid van de Nacht van de Nacht organiseert het bezoekerscentrum verschillende activiteiten om je extra te laten genieten van de duisternis. Je kunt deelnemen aan een avondwandeling, mee gaan sterren kijken, of braakballen komen pluizen.

Woensdag 14 oktober	10.00
	Braakballen pluizen
Woensdag 14 oktober	20.00
	Avondwandeling
Donderdag 15 oktober	20.00
	Sterren kijken
Woensdag 21 oktober	20.00
	Avondwandeling
Donderdag 22 oktober	10.00
	Braakballen pluizen
Zaterdag 24 oktober	20.00
	Sterren kijken

Schier Explorer

Schier Explorer is een spannende GPS-speurtocht door het Nationaal Park voor avontuurlijke kinderen en ouders. Met behulp van Google Maps op je eigen smartphone ga je op zoek naar de capsules van Schier Explorer. Die capsules zijn verborgen in de verschillende landschappen van Schiermonnikoog. Bij iedere vindplek kun je ook nog een leuk experiment uitvoeren. De tocht is bedoeld voor jongeren vanaf ongeveer 10 jaar en kost € 12,-.

De zeven schatten van Schiermonnikoog

Speciaal voor gezinnen met kinderen is er de zeven schatten van Schiermonnikoog, een houten schatkistje met daarin een spannende speurtocht over het eiland. Op zeven plekken moet een 'schat' worden verzameld. Zo ontdek je spelenderwijs van alles over de natuur in het Nationaal Park Schiermonnikoog. En als je schatkist vol is, krijg je als schatzoeker ook nog een klein aandenken bij het bezoekerscentrum!

Naar het strand

Speciaal voor 2020 heeft het bezoekerscentrum een nieuwe doe-het-zelf-activiteit voor gezinnen ontwikkeld: naar het strand. Je struint met je eigen gezin over het strand en doet onderweg allerlei leuke opdrachten waardoor je spelenderwijs van alles ontdekt over de natuur. Je krijgt je eigen netje en met een mooie zoekkaart probeer je te achterhalen wat je hebt gevangen. Ook leer je van alles over eb en vloed en de wind én maak je je eigen kunstwerk!

Wist je dat...

je met de inkt van de inktzwam echt kan schrijven?

Haal met inheemse planten nieuwe bezoekers naar uw tuin of balkon. Zo verschaft u voedsel aan vlinders, zweefvliegen en tal van andere insecten. Voedsel dat in de natuur onder druk staat. Het assortiment van kwekerij *De wilde Akelei* bestaat uit ruim 50 inheemse planten en 20 kruiden, gekweekt zonder bestrijdingsmiddelen en toevoegingen. Planten die u en uw leefomgeving iets extra's geven en eenvoudig te vervoeren zijn!

DE GROENE TIP VAN SCHIERMONNIKOOG

Claudine – Parijs:
"Het herinnert mij aan Schiermonnikoog!"

Arjen – Rotterdam:
"Genieten van uw planten op ons dakterras!"

Henno's najaar tips . . .

Stokrozen

Zadenmengsels

Schierzeep

KWEKERIJ DE WILDE AKELEI – REEWEG 3a – DIRECT NAAST VVV
 info@dewildeakelei.nl – www.dewildeakelei.nl – 06.24.500.485

Bij inlevering van deze bon ontvangt u

10% korting op een bootdoosje met 6 planten

Geldig t/m 31-12-'20
 en voor alle planten / kruiden

'Veel meer dan gewoon van A naar B'

Rolstoel vervoer

Aansluiting watertaxi

Schier Safari

Personen vervoer

Trouw vervoer

Bagage vervoer

☎ 0519 531010

www.taxi-boersma.nl

Bereikbaar van 7:00 tot 24:00 uur

SCHIER LINNEN

linnenverhuur

gemakkelijk
 online bestellen en betalen

voordelige linnen-
 & vakantiepakketten

altijd op locatie bezorgd

www.schierlinnen.nl

*Gezellig bruin café in het centrum van het dorp, met groot terras.
 Waar u kunt lunchen, dineren of genieten van onze lekkere speciaal bieren.*

Cafè It Aude Beuthus Nieuwestreek 6 Schiermonnikoog

Een rondje Cultuurhistorie

Een ervaren gids (geboren en/of getogen op het eiland) neemt je mee op een wandeling door het dorp. Hij vertelt over het verdwijnen van het dorp Westburen en de bouw van het nieuwe dorp tussen 1720 en 1760. In die tijd was de familie Stachouwer eigenaar van het eiland. Zij hadden een plan gemaakt waarin stond waar en onder welke voorwaarden er gebouwd mocht worden. Zo is de bebouwingsstructuur van het dorp ontstaan. Vanwege de bijzondere waarden werd dit deel van het dorp in 1969 aangewezen als beschermd dorpsgezicht. De tijd staat niet stil; er is in de loop der jaren heel wat veranderd. Maar gelukkig is ook veel in stand gebleven.

Juist in een maand als november laat het eiland zijn mooie kant zien. De lage zon geeft prachtige vergezichten met schitterend licht, afgewisseld met donkere wolkenpartijen. Met een warme jas en sjaal is het goed wandelen. Binnen branden de kachels en de kaarsen en is het gezellig. Sinds een aantal jaren organiseren eilanders daarom de 'November Wandelmaand'.

Deze bestaat uit een serie kleinschalige wandelingen, soms met en soms zonder eilander gids, rondom de thema's Cultuur, Natuur en Culinaire. En via de 'Zelf op Pad' routes kunt u ook u eigen spoor over het eiland trekken.

Bevlogen eilanders nemen u mee. De organisatie ligt in handen van de VVV en Natuurmonumenten/Het Bezoekerscentrum. Leden van Natuurmonumenten krijgen (op vertoon van hun pas) bij een aantal wandelingen korting.

Wad eten we vandaag?

Heb jij wel eens over de bodem van de zee gewandeld? Met hoog water is de Waddenzee een echte zee. Maar met laag water valt een groot gedeelte droog en kan je struinen over het Wad. En dat is precies wat we in deze excursie gaan doen! We gaan op zoek naar de grote diversiteit aan planten en dieren die in dit unieke gebied voorkomen, met een speciale belangstelling voor alles dat eetbaar is. Uiteraard is de ervaring pas compleet wanneer we de zeevruchten- en groenten hebben geproefd. We schuiven dan ook aan tafel bij Wad Anderz voor een fantastische proeverij. De wandeling tijdens deze ontdekkings- tocht duurt één uur, daarna is er tijd om te proeven!

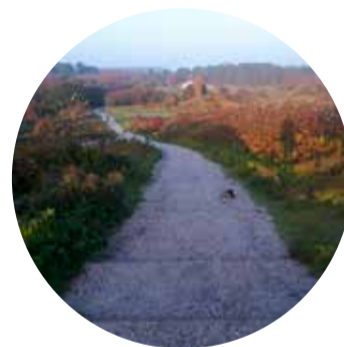
Vogelgeluidenwandeling met de boswachter

Om naar vogelgeluiden te luisteren hoeft het geen voorjaar te zijn; vogels zijn altijd en overal te horen. Als ze niet zingen maken ze wel andere geluiden. De vele steltlopers op het wad roepen bijvoorbeeld voortdurend naar elkaar terwijl ze aan het eten zijn. En de ganzen in de polder waarschuwen elkaar met geluid als er gevaar dreigt. Tijdens deze wandeling gaan we beluisteren naar wat de vogels allemaal te vertellen hebben in de herfst.

Walvisvaart wandeling

Tussen 1946 en 1964 heeft de Nederlandse Maatschappij voor de Walvisvaart met het walvisfabrieksschip Willem Barendsz en een vloot vangschepen (jagers) achttien expedities in de wateren rond Antarctica uitgevoerd. Aan boord waren veel Schiermonnikogers. Wandel mee en vind de sporen uit die tijd terug op het eiland (lengte ca. 4,5 km). Na afloop van de wandeling is er gelegenheid onder het genot van een kop koffie/thee de kleine expositie over de walvisvaart te bezichtigen en/of in het filmzaaltje een korte film over de walvisvaart te bekijken. Wellicht ontmoet je zelfs nog een echte walvisvaarder.

Wandeling door de eilanderbossen met de boswachter

Je kunt op het eiland heerlijk dwalen door zowel loof- als naaldbos. Tijdens deze afwisselende wandeling maak je kennis met de verschillende bostypen op het eiland en met de diverse soorten bomen en planten die je er kunt tegenkomen. Daarbij is er ook aandacht voor de nieuwste ontdekkingen over de manier waarop bomen onderling communiceren en hun bijzondere interactie met schimmels en andere organismen. Dus trek je wandelschoenen aan en ga mee op ontdekkingstocht in de bossen van Schiermonnikoog.

Culinaire wandeling

Strandpalenwandeling

Sterren kijken

Wandeling 'Dorp in oorlog'

In het Corona tijdperk is vooruitzien moeilijk en het plannen van evenementen zeer lastig. Vanwege het 'buiten'-karakter en de kleinschaligheid van de wandelingen is besloten de November Wandelmaand toch doorgang te laten vinden. Wel zal per wandeling het aantal deelnemers worden beperkt. Verder kunnen sommige onderdelen helaas geen doorgang vinden. Maar daarvoor trachten we weer andere te verzinnen.

Houd daarom vooral www.vvvschiermonnikoog.nl/wandelmaand in de gaten voor de meest actuele informatie en de exacte inhoud van het programma.

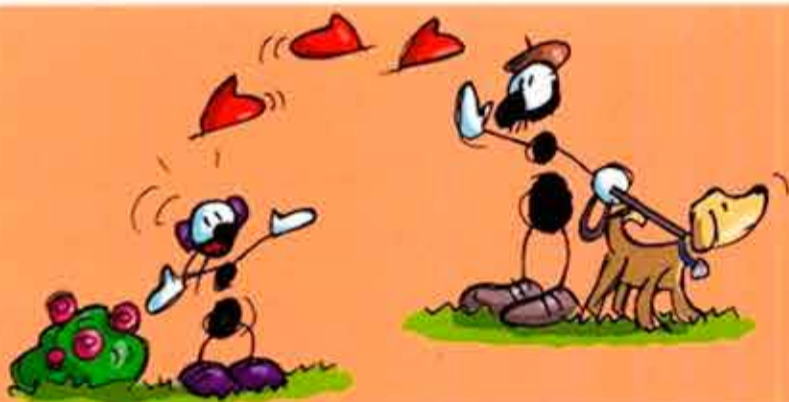
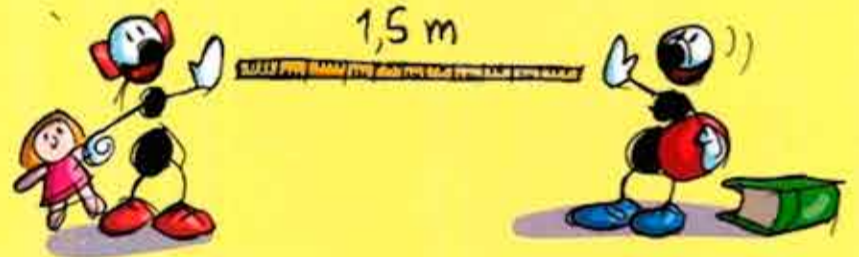
#OPOOFSTANDTICHTBY

WAASKJE DYN HAUNE GEREGELD EN
LANG GENOOCH. SJONG IN
BENNEFERSJEN ASTE DAT DOCHSTE.

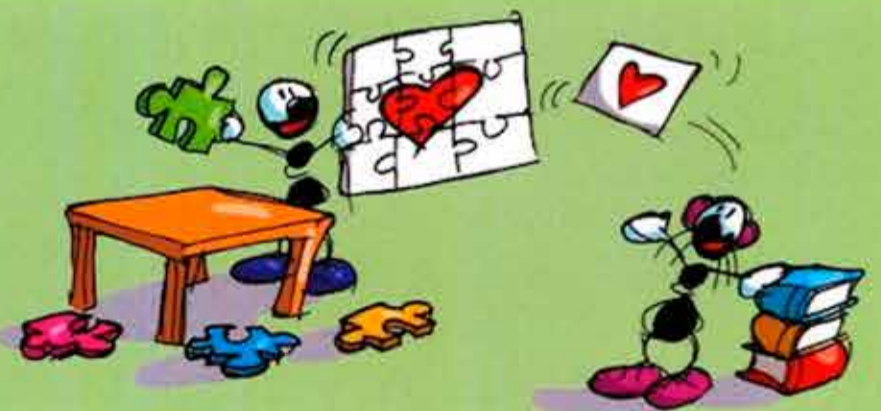
SLÛT DYN MÛLLE MOOI DYN
EERMTAKKE OOF ASTE HUSTESTE AF
PRÛST, OM DYSALM EN EEUWREN TÒ
BESCHERMJEN.

BLIEUW OP OOFSTAND FAN
EEUWRE MINSKEN (OP SYN
MINST 1,5 METER).

FEURKOM DÛKKE EN
FÛSKJEN, AIK MOOI
MINSKEN DÀ'TSTE LIEF
HESTE.

DEZE REGELS HILPE OM DY EN DE
MINSKEN OM DY HANNE TÒ
BESCHERMJEN. DÒ KISTE HAR
DYN LIEFDE OP FOLE EEUWRE
WIIZEN SJAIN LIETE.

#IKBLIEUWTÛS

#ÔLESSILGÛEDKOMME

LeFORMICHE di Fabio Vettori
www.fabiovettori.com

#FABIOVETTORI

Mooi tank oon de provinsje Fryslân

EXCURSIES

Schelpenmuseum Paal 14 biedt in samenwerking met de VVV verschillende excursies aan. Gemiddeld duren de excursies zo'n 2 uur. Het startpunt van de excursies is bij het VVV-kantoor.

Leer het eiland fietsend kennen

Een fietstocht met verhalen over de boeiende geschiedenis van het dorp en de gevarieerde landschappen van het eiland, vol bijzondere planten en dieren. Nodig: fiets.

Leer het eiland wandelend kennen

Een wandeltocht met verhalen over de boeiende geschiedenis van het dorp en de gevarieerde landschappen van het eiland, vol bijzondere planten en dieren.

Vogels kijken voor beginners

Meer dan 300 vogelsoorten zijn er gedurende het jaar op ons eiland te zien, met in elk jaargetijde weer andere soorten. Per fiets ga je met een gids op pad om ze op te zoeken en te bekijken. Nodig: verrekijker (te huur bij VVV Schiermonnikoog) en fiets.

Jutten en schelpen zoeken

Verhalen over het jutten van vroeger en nu, waarna je gezamenlijk het strand op gaat om zelf van alles te vinden. Wat de zee geeft is nooit te voorspellen, maar schelpen zijn gegarandeerd en vaak ook hout, flessen (soms met brief) en meer. De gids verklaart de vondsten graag voor je, al dan niet versterkt door een jutterbittertje of frisdrank tijdens de tocht. Nodig: fiets.

Wadexcursie

Tijdens de wadexcursie maak je niet alleen fysiek kennis met het wad (modder!), maar krijg je ook uitleg over het ontstaan, de dynamiek en het belang van het wad voor mensen, dieren en planten. Schepnet en greep gaan mee om wormen, weekdieren, garnalen en vissen te vangen en te bekijken. Nodig: laarzen (te huur bij het Bezoekerscentrum) of hoge gym schoenen en een fiets.

Coronamaatregelen

Vanzelfsprekend nemen we tijdens de excursie de richtlijnen van het RIVM in acht. We vragen de deelnemers zich te houden aan de volgende huisregels:

- ga niet mee op excursie als je griepig bent of verkouden
- houd anderhalve meter afstand tot iedereen die niet bij je eigen gezin hoort
- hoest of nies in de elleboog
- houd je altijd aan de aanwijzingen van de gids

Op pad met een eilandbewoner

Jacqueline Mulder is sinds 1991 woonachtig op Schiermonnikoog en kan je veel vertellen over het leven, wonen en werken op Schiermonnikoog, hoe is het geregeld met huisvesting, hoe is het sociale leven, hoe kom je aan je inkomsten? Is het nou echt zo romantisch om op een eiland te wonen? Je mag haar alles vragen! Daarnaast deelt ze graag haar reiservaringen als soloreiziger. Ze reisde in haar eentje met een rugzak naar Tasmanië en Thailand, liep vervolgens de pelgrimstocht naar Santiago de Compostella en bleef daarna nog wat

hangen in Zuid-Europa om vervolgens in Nederland haar eigen huis op wielen te kopen. Met haar camper 'Vriend' reed ze langzaam naar Zuid-Portugal, terwijl ze onderweg mooie ontmoetingen had en genoot van alles wat er op haar pad kwam. Covid-19 zorgde voor een abrupt en bloedstollend spannende terugtocht, wat haar weer in een volgend avontuur heeft gestort. We kijken waar de wind ons brengt tijdens deze wandeling. Trek goede schoenen en (indien nodig) regenkleding aan!

Cultuurhistorische Dorpswandeling

Leer Schiermonnikoog op ludieke wijze kennen tijdens de cultuurhistorische excursie. Onder leiding van eilandergids Arend Maris krijg je alles te weten over het heden en verleden van Schiermonnikoog. Hij kan prachtige verhalen vertellen over Schiermonnikoog. In ongeveer 2 uur tijd wandel je onder begeleiding over us Lytje Pôle.

Zeilen onder Schier

Maak een zeiltocht op een authentieke klipper uit 1889. Meezeilen is geschikt voor zowel kinderen als volwassenen. Voor alle leeftijden (vanaf 2 jaar) zijn geschikte zwemvesten aan boord. Zeilervaring is niet nodig. Al zeilende Schiermonnikoog vanaf het water bekijken! Je mag meehelpen met het zeilen, maar ook lekker op het dek genieten.

Wist je dat...

je dat je de activiteiten van het bezoekerscentrum op pagina 23 van deze krant vindt?

Alle onze excursies zijn te boeken/reserveren aan de balie en via vvschiermonnikoog.nl

Soepboer Rijwielverhuur

Keuze uit 4000 fietsen.

U vindt ons op de veerdam
en bij de eerste bushalte in het dorp,
50 meter achter het VVV-kantoor.

tel 0519-53 16 36 www.fietsverhuursoepboer.nl email: info@schierfiets.nl

SCHIER GLAS

www.schierglas.nl

06-12 89 68 92

- T glasbewassing
- T schoonmaak
- T huismeester
- T hogedrukreiniging
- T groenvoorziening
- T vloeronderhoud
- T sneeuwruimen

Familierestaurant Het Wantij

Langestreek 11
Schiermonnikoog
0519 531 526
info@hetwantij.nl
[/hetwantijschiermonnikoog](https://www.facebook.com/hetwantijschiermonnikoog)
[@hetwantij](https://www.instagram.com/hetwantij)

*Waar verschillende
stromen samen komen!*

www.hetwantij.nl

Open Atelier
KunstFaam

Bij open atelier KunstFaam
maken en verkopen we kunst,
bieden we handgemaakte producten
van andere makers aan
en geven we workshops.
Voor de creatievelingen, die liever
zelf aan de slag gaan,
zijn er bij KunstFaam ook diverse
schilders- en tekenmaterialen
te verkrijgen.

Kunstfaam

Badweg 5 - www.kunstfaam.nl - 0615377415

EVEN HELEMAAL TOT RUST KOMEN

In één van onze
dertien prachtige
vakantiehuisjes
op schiermonnikoog

WADDENRUST

www.vakantiehuisjeswaddenrust.nl

info@vakantiehuisjeswaddenrust.nl

06-30066518 of 06-11205200

Vrouwe Jakoba

SCHIERMONNIKOOG

Bezorgservice - Eetwinkel - Slijterij

- Pizza's
- Pasta's en lasagnes
- Salades
- Vlees- en visgerechten
- Kindermenu's

Badweg 4

0519 - 53 11 73

ook op zondag open

Dekt u alvast de tafel...

www.vrouwejakoba.nl

WINKELN

De openingstijden van de winkels zijn duidelijk zichtbaar aangegeven op de winkeldeuren.

Bakkerij Schuthof

Middenstreek 12, tel. 0519-531265
www.bakkerijschuthof.nl

Boekhandel Kolstein

Middenstreek 38, tel. 0519-532239
www.kolstein.nl

Drogisterij en kledingwinkel Streek 56

Langestreek 56, tel. 0519-531962
www.streek56.nl

Eetwinkel Vrouwe Jakoba

Badweg 4, tel. 0519-531173
www.vrouwejakoba.nl

Lifestylewinkel Kleur aan Zee

Langestreek 17, tel. 0519-531033
www.kleuraanzee.nl

Kledingwinkel Schier Fashion

Middenstreek 29, tel. 0519-531293

Kado en woonwinkel 'T Wente

Langestreek 64, tel. 06-17252628
www.t-wente.nl

Pottenbakkerij Hjrre

Middenstreek 27
www.aleidablom.exto.nl

Snoepwinkel 't Peperhúsjen

Middenstreek 42, tel. 0519-531158
www.peperhusjen.nl

Supermarkt SPAR Brunekreef

Middenstreek 2, tel. 0519-531254
www.sparbrunekreef.nl

Doe-het-zelf winkel Dijkstra

Noorderstreek 26, tel. 0519-531762
www.bouwenopschier.nl

Kwekerij De wilde Akelei

Reeweg 3a, tel. 06-24500485
www.dewildeakelei.nl

VVV Schiermonnikoog Shop

Reeweg 5, tel. 0519-531233
www.vvvschiermonnikoog.nl

Watersportwinkel Onder Zeil

Reeweg 8, tel. 0519-720530
www.onderzeil-schiermonnikoog.nl

KUNST & CULTUUR

Ad van Bokhoven bij de VVV

Ad van Bokhoven is geen onbekende meer op Schiermonnikoog. Velen kochten de afgelopen jaren een mooie giclée van hem bij galerie 'Ogygia'.

Ad van Bokhoven (1956) schildert al meer dan 20 jaar op Schiermonnikoog. Ongemerkt werd hij een specia-

list van het 'strandgenre'. Momenten en situaties aan zee legt hij moeiteloos in enkele streken vast.

Van Hotel van der Werff tot en met de Kobbeduinen, heel het gebied is door hem met penseel bezocht.

Ad van Bokhoven is een impressionist. Meestal werkt hij met gouache, een waterverf die past bij zijn snelle, intuïtieve manier van zien en noteren. Inmiddels is langs de hele Nederlandse kust werk van hem te koop.

Kunstgroep SJain

Deze vereniging heeft als doel kunst op Schiermonnikoog onder de aandacht te brengen. Kunstgroep SJain is in 2016 opgericht. Al haar leden zijn werkzaam in en met kunst op Schiermonnikoog. SJain is het eilander woord voor 'kijken'. Ga eens langs Klasiena bij haar open atelier KunstFaam of stap bij Romy binnen wanneer ze de vlag uit

heeft hangen. Pottenbakster Aleida toont en verkoopt prachtige keramiek en wanneer Stella niet bij Paal 10 is tref je haar misschien wel in haar galerie.

Kijk voor de locaties op www.sjain.nl

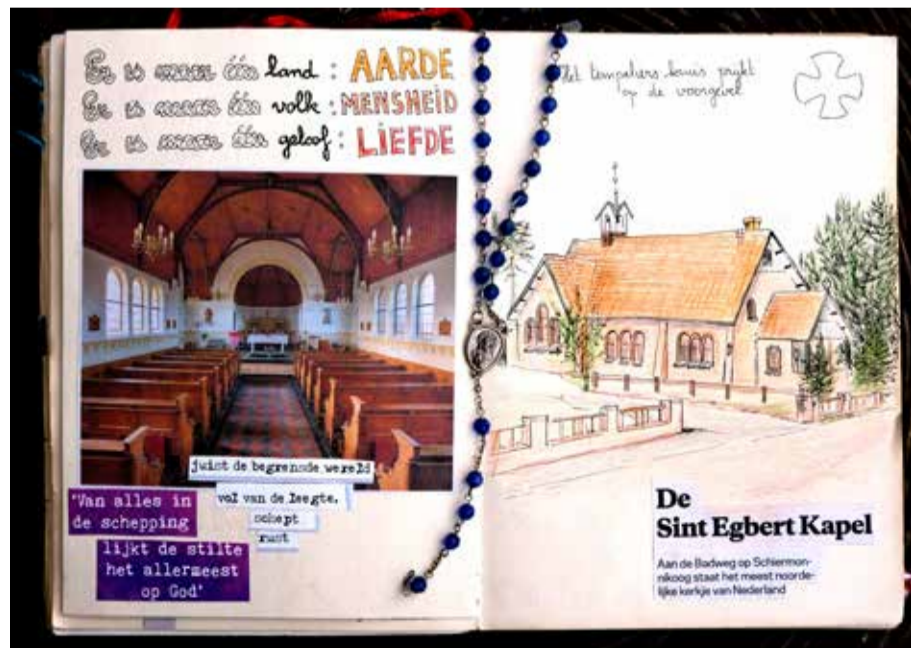

Corona dagboek

Terwijl het coronavirus om zich heen greep, zette het Schiermonnikoog en de wereld stil. Een vreemde werkelijkheid vol tegenstrijdigheden. Van mondiale berichtgevingen tot hele persoonlijke ervaringen, van opgelegde beperkingen tot eindelijk los van zoveel verplichtingen.

Lockdown op het eiland

Ellen Klasens, normaliter werkzaam als kunstenaar in Twente, verbleef op het eiland op het moment van de lockdown, waardoor ze besloot te blijven. De coronamaatregelen verplichtten ook haar om te ont-haasten. Ellen begon beeldverhaaltjes te maken met het eiland als onderwerp. Toen ze er een plaatste op facebook waren de reacties dusdanig verrassend dat ze besloot elke dag één te maken. De ene bladzijde was binnen een paar uur klaar, terwijl de andere bijna een dag in beslag nam. De werkjes vroegen om aandacht en concentratie.

Dag in, dag uit

Vanuit mijmeringen en herinneringen ontstond er dagelijks een 'schier' fragment. Pas toen ze er vele gemaakt had, realiseerde ze zich dat ze bewoners en toeristen achterwege had gelaten. En als zodanig vertellen de werkjes over een memorabele

periode die ook het eiland in het hart heeft geraakt.

Het dagboek telt inmiddels 40 dubbele pagina's. Er liggen plannen klaar om daar iets mee te doen.

2, 3 & 4 OKTOBER

Internationaal Kamermuziekfestival Schiermonnikoog in 2020 online

Al kan de reguliere editie van het jaarlijkse Internationaal Kamermuziekfestival Schiermonnikoog – om de bekende redenen – niet doorgaan, dat betekent niet dat we het dit najaar zonder het bekende ‘Schier-gevoel’ en kamermuziekfestival hoeven te stellen. Het festival neemt u mee op een virtueel, muzikaal eilandbezoek, met live gestreamde concerten – gedeeltelijk live toegankelijk voor eilanders – met musici

als het Busch Trio en Hannes Minnaar, met muziekvideo’s met volop beelden van het eiland en met reportages langs vertrouwde Schierse hotspots. Op de website van het festival waant u zich een weekend lang op Schiermonnikoog. In zo’n twintig video’s, die gedurende het weekend verschijnen, wordt Schier zo dichtbij mogelijk gebracht. Een online Schier-gevoel!

Kijk en luister op schiermonnikoogfestival.nl

Belinfante Quartet

Fotowedstrijd 2020

In het voorjaar van 2020 werden er ruim 300 foto’s ingestuurd naar aanleiding van de fotowedstrijd ‘Typisch Schiermonnikoog’. We hebben uiteinde-

lijk een top 11 gekozen en aanvullend 4 eervolle vermeldingen. De foto’s hangen in de entree van Landal Vitamaris aan de Badweg.

Lusanne Woltjer

Lusanne Woltjer (Leeuwarden) exposeert deze zomer in Resort Schierduin aan de Badweg. Resort Schierduin gaat vanaf nu verder onder deze nieuwe naam, omdat de appartementen-eigenaren nóg duidelijker willen aangeven wat ze te bieden hebben: een mooi Resort gelegen midden in de duinen en aan de Badweg. Er hangen in Resort Schierduin zo’n 18-20 schilderijen, voornamelijk acryl op paneel. Soms experimenteert Lusanne met zand of papier door de verf. Lusanne is een ambitieuze

autodidact. Ze volgt verschillende cursussen en lessen o.a. bij Tjeerd Landman en de Kunstacademie Friesland en eerder ook bij Walter Baas. De afgelopen jaren is Lusanne regelmatig op ons prachtige eiland geweest en maakte talloze foto’s. Deze foto’s zijn de basis voor de schilderijen. Schiermonnikoog zorgt voor rust en ruimte; het eiland biedt een veilige haven. De kleuren zijn prachtig en bij elk weertype anders, waardoor hetzelfde plekje weer heel anders lijkt.

Voor meer info kijk op www.resortschierduin.nl of volg Lusanne Woltjer op Facebook.

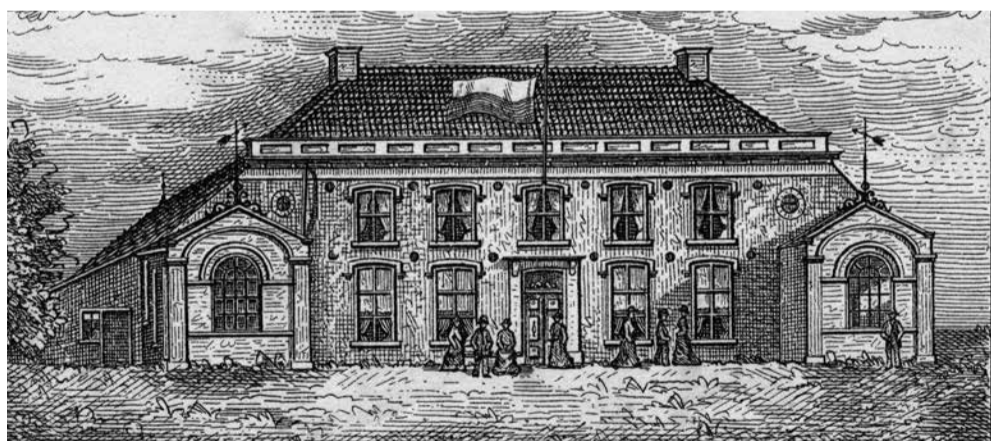
SJain Kunstfestival 2021

Een festival waarin met name aandacht wordt besteed aan de kunstenaars die op het eiland wonen, werken of er met grote regelmaat verblijven. Het thema voor 2021 is ‘Het losse land’. Vanaf het eiland noemen we Nederland vaak ‘het vaste land’ of ‘de wal’. ‘Het losse land’ staat voor de beweging waar het eiland zich constant in bevindt. Waar zien de eilander kunstenaars beweging in het landschap van Schiermonnikoog? Vanwege de coronamaatregelen en onder andere het niet kunnen waarborgen van de anderhalve meter maatregel

heeft de organisatie het kunstfestival verschoven naar 11 tot en met 19 september 2021. Noteer deze data dus alvast!

Kijk voor meer informatie op www.sjain.nl

‘T Heer en Feer

Op cultureelhistorisch gebied zijn er dit najaar twee interessante exposities te bezichtigen op twee verschillende locaties. De expositie ‘Van burcht tot klooster’ in het Bezoekerscentrum is verlengd. De voormalige residentie van opeenvolgende eigenaren van het eiland werd in vroeger tijden in de volksmond ‘de burcht’ genoemd. De geschiedenis ervan is interessant vanwege de nauwe samenhang met die van het eiland. In 1945 kwam het pand door onteigening in bezit van de Neder-

landse Staat. Vanaf 1950 was het een gastenverblijf, totdat begin 2019 de orde der Cisterciënzer monniken het pand aankocht om er een kleinschalig klooster in te vestigen. In Nieuwestreek 7, de oude Zeevaartschool, is een expositie over verschillende cultuurhistorische onderwerpen zoals de Zeevaartschool, onderwijs, 75 jaar bevrijd, ambulancevluchten, Vredenhof, kustbewaking & strandpalen en eilander identiteit zoals de eilander taal.

Voor openingstijden zie www.theerenfeer.nl

BOUW/KLUS/INSTALLATIE/ SCHILDER BEDRIJVEN

Klusbedrijf D. Dam

tel. 0519-531177

Bouwbedrijf Dijkstra

tel. 0519-531762

Installatiebedrijf Vlasma

tel. 0519-531345

Schier Schilders

tel. 0519-531082

ETEN & DRINKEN

Café It Aude Beuthûs

Nieuwestreek 6, tel. 0519-531460

www.cafeboothuis.nl

Cafetaria De Halte

Reeweg 4, tel. 0519-531256

www.schiermonnikoog-horeca.nl

De Koffiekajuit

Langestreek 17, tel. 0519-532075

www.smakelijkschier.nl

Tox Bar

Reeweg 7, tel. 0519-531373

www.toxbar.nl

Drink- & Eethuis De Berkenplas

Pr. Bernhardweg 1, tel. 0519-531570

www.schiermonnikoog-horeca.nl

Familierestaurant 't Wantij

Langestreek 11, tel. 0519-531526

www.smakelijkschier.nl

Hotel, wijnbar & bistro De4dames

Langestreek 9, tel. 0519 531133

www.de4dames.nl

Hotel Duinzicht

Badweg 17, tel. 0519-531218

www.hotelduinzicht.nl

Hotel Graaf Bernstorff

Reeweg 1, tel. 0519-820050

www.bernstorff.nl

Hotel Van der Werff

Reeweg 2, tel. 0519-531203

www.hotelvanderwerff.nl

Hotel Brasserie Brakzand

Langestreek 66, tel. 06-13257673

www.brakzand.nl

Restaurant Noorderlicht

Middenstreek 3, tel. 0519-346616

Havenpaviljoen Wad Anderz

Reeweg 27, tel. +31 519-700205

www.wadanderz.nl

MUSEA

Rariteitenkabinet Gribus

In de receptie van It Aude Kolonyhûs aan de Badweg vind je de Gribusmanneltjes die de afgelopen jaren op allerlei festivals in oude caravans hebben rondgereisd.

Ook kom je hier een draak op sterk water tegen. Deze is ooit door Martin Roemers, zoon van de vuurtorenwachter, vlakbij bij de vuurtoren is gevonden. Verder vind je hier de oude typemachine van Graaf von Bernstorff, geschonken door Auke Talsma, de kapiteinspet van Klaas Visser, blikseminslag, rariteiten van Stones fan en eilandgek Boudewijn Buch, de aorta van een potvis, de hele walvisvangst op de Willem Barentsz levendig in beeld gebracht en nog veel meer. Kom je verwonderen en verbazen!

www.itaudekolonyhus.nl

Bunkermuseum Schlei

Dit museum is gevestigd in de Seeburgbunker aan het einde van de Prins Bernhardweg (voor het strandpaviljoen de Marlijn naar links, bij het kanon). Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd vanuit deze bunker de radar informatie doorgeseind naar de vliegbasis Leeuwarden waar jagers van de Luftwaffe gestationeerd stonden. Het Bunkermuseum Schlei heeft nog twee bunkers opengesteld. De eerste is een kleine munitiebunker op de hoek bij het Westerhofpad. De tweede is de aggregaat bunker van de stelling Schlei en staat rechts voor de fietsenstalling aan het eind van de Prins Bernhardweg. Hierin o.a. een aggregaat dat er in de Tweede Wereldoorlog ook heeft gestaan. Bunkermuseum Schlei heeft verschillende voorwerpen uit de Tweede Wereldoorlog tentoonge-

steld in de theetuin van Hotel van der Werff, direct achter muziekkoppel het Beukenootje. Het bunkermuseum wordt geëxploiteerd door de Stichting Bunkermuseum Schlei. De stichting heeft tot doel het verzamelen, bewaren en tentoonstellen van goederen en kennis over de Tweede Wereldoorlog op het eiland Schiermonnikoog.

Meer informatie: info@bunkermuseum-schlei.nl of bel 0519-531701

Tijdelijk museum

In het pand Nieuwestreek 7, gelegen in de Willemschhof, is door de Cultuur Historische Vereniging 't Heer en Feer tijdelijk een museum ingericht met diverse thema's op cultuurhistorisch gebied. Niet in de laatste plaats is er aandacht voor het ooit imposante gebouw op deze plek: de Zeevaartschool. Daar werd tot in de dertiger jaren van de vorige eeuw een vorm van voortgezet onderwijs

gegeven. In het voorjaar van 2020 kwam een boek uit, gewijd aan de geschiedenis van de Zeevaartschool. Andere onderwerpen van de expositie zijn o.a. 75 jaar bevrijd en eilander identiteit, waaronder de eilander taal. De expositie is ruim opgezet, de maatregel om 1,5m afstand te houden is daardoor goed uitvoerbaar.

Schelpenmuseum PAAL14

Aan het Martjeland ligt Schelpenmuseum Paal 14, hier kun je schatten uit verschillende wereldzeeën als schelpen, barnsteen, botten, scheepswrakken en nog veel meer bewonderen. Het Schelpenmuseum heeft boekjes over de vogels, planten, schelpen, vlinders en paddenstoelen van Schiermonnikoog uitgegeven en er zijn originele souvenirs te koop zoals barnsteen van Schiermonnikoog en strandvondsten in lijstjes of op strandhout. Nieuwsgierig geworden? Kom langs om de schatten uit de zee te bewonderen en daarna zelf op pad te gaan!

Op de hoogte blijven?
Volg ons ook op Facebook:
fb.com/eilandschiermonnikoog

Openingstijden

Scan de QR-code voor actuele museum informatie i.v.m. corona maatregelen.

De winkel op Schiermonnikoog voor

U kunt bij ons ook pinnen.

- Souvenirs
- Eilandgidsen
- Wandelroutes
- Postzaken
- Kadootjes

Reeweg 5 tel. 0519-531233

ONTDEK DE WADDEN

met WandelZoekpagina

WandelZoekpagina

- dagwandelingen
- op alle waddeneilanden
- met uitgebreide routebeschrijvingen
- met gps-tracks
- met wandelkaarten
- ook beschikbaar in wandelapp

WWW.WANDELZOEKPAGINA.NL

WAd anderz

*Er is nieuws voor zeilers en eilanders,
voor buitenlanders en vastelanders.
Het wordt smullen bij 'Wad Anderz':
een paviljoen met zicht op het Wad
en op de kaart voor iedereen wat...*

Reserveer
je ontbijt
met zeezicht
voor slechts
€9,-

Havenpaviljoen Wad Anderz
Reeweg 25
www.wadanderz.nl

HISTORIE

Cultuurhistorische Vereniging

Schiermonnikoog heeft een rijke historie. 't Heer en Feer, de cultuurhistorische vereniging verzamelt, registreert en informeert over dit eilander erfgoed. Dat gebeurt d.m.v. exposities, lezingen, een tijdschrift en boekwerken. Jaarlijks verschijnt een themanummer. Dit jaar is dat gewijd aan Schiermonnikoog tijdens WO II.

Wegens de verbouwing van het Koningshuis (Nieuwestreek 1) is 't Heer en Feer tijdelijk verhuisd naar Nieuwestreek 7, aan de andere kant van het Willemshof. Dit is niet zomaar een gebouw. Hier stond de Zeevaartschool. In 1943 verwoestte een bombardement

het pand grotendeels. Uit de restanten vond herbouw plaats, maar de huidige vorm is sober vergeleken bij die van het markante gebouw dat hier gestaan heeft. In het pand aan Nieuwestreek 7 kun je terecht voor een cultuurhistorische expositie, mooie verhalen en het stellen van vragen. Dit jaar veel aandacht voor '75 jaar bevrijd' vanwege het bijzondere herdenkingsjaar.

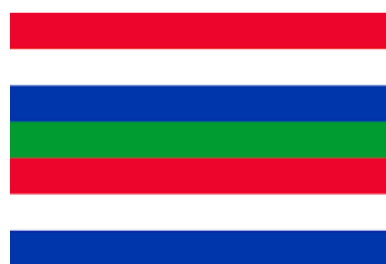
In het Dorpshuis, aan de voet van de witte toren, beschikt 't Heer en Feer over een archief. Op afspraak kun je daar documenten inzien. Stuur daartoe een berichtje naar archieff@theerenfeer.nl

Eilander vlag

Je kan er niet omheen, de eilander vlag. In vrijwel elke straat van het dorp en bij uitspanningen daarbuiten staat deze fier te wapperen. Hangt vrijwel nooit slap, omdat het hier bijna altijd wel waait. De vlag draagt twee keer het rood-wit-blauw van de Nederlandse vlag, de groene baan daartussenin symboliseert het eiland.

Het werd officieel de vlag van het eiland bij raadsbesluit op 19 april 1949 en is een bevestiging van de vlag zoals vanaf de 17e eeuw gevoerd.

De vlag werd voor het eerst beschreven in het groot wapen- en vlaggenboek van Gerrit Hesman uit Dokkum, 'verver en schilder' van beroep. Hij leefde van 1661 tot 1715/1716. Dankzij hem weten we dat de eilander vlag al eeuwen bestaat.

Dorpsomroeper

Ondanks dit tijdperk van snelle media als twitter en facebook, gaat er op het eiland nog steeds een dorpsomroeper rond om allerlei zaken van belang aan te kondigen.

Onderwijs op het eiland

Het onderwijs op Schiermonnikoog kent een lange geschiedenis. Al in de tachtiger jaren van de zestiende eeuw was er een onderwijzer, een pastoor afkomstig van het klooster Claerkamp te Rinsumageest. Sindsdien zijn er altijd onderwijzers geweest. Aanvankelijk hadden ze er andere functies naast, zoals koster of 'regter'. Naast basisvakken als lezen en rekenen, werd lesgegeven in vakken die verband hielden met de zeevaart, zoals navigatie. De zee bood immers de nodige werkgelegenheid aan eilanders. Eind negentiende eeuw werd

de Zeevaartschool opgericht. Deze is decennialang van cruciale betekenis geweest: de school bood als enige een vorm van voortgezet onderwijs op het eiland. Daarom mochten ook meisjes erheen. Nadat deze school in 1934 werd gesloten was er een tijdlang geen voortgezet onderwijs op het eiland. Het gebouw van de school werd in de oorlog verwoest. In 1947 werd een ULO gevestigd in de voormalige Zeevaartschool die herbouwd was uit de restanten. Die werd te klein. Nu wordt voortgezet onderwijs verzorgd in de school aan het Kerkelaantje.

Schiermonnikoog 75 jaar bevrijd

Schiermonnikoog maakte in WO II met strategische locaties deel uit van de Atlantikwall. Door de komst van rond de 600 voornamelijk mannelijke Duitse soldaten, werden de 645 mannen, vrouwen en kinderen van Schiermonnikoog onderworpen aan de Duitse bezettingsmacht. Omringd door water en afgesneden van het vasteland, waren

de eilanders op zichzelf aangewezen. In de laatste zes weken beleefden de eilanders door de komst van een gevluchte groep Duitse en Nederlandse SS'ers en SD'ers vanuit het Scholtenshuis in Groningen, een spannende periode. Pas op 11 juni 1945 werd het eiland als het laatste stukje Nederland bevrijd.

HULPDIENTEN OP SCHIERMONNIKOOG

KNRM

35 Vrijwilligers en 1 beroepsschipper waken over de wateren rondom het eiland. De reddingboten Koning Willem I, Edzard Jacob en de speciale truck zijn 24 uur per dag paraat.

www.knrm.nl/schiermonnikoog. Ook te volgen via Facebook en Twitter. Veerweg 5, tel. 06-51541970

Politie

Het team op Schiermonnikoog heeft naast de opsporings- en handhavingstaak van de politie ook een hulpverleningstaak bij rampen en ongevallen.

Voorstreek 28 tel. 0900-8844

Op de hoogte blijven? Volg de politie op [face-book.com/politieschiermonnikoog](https://www.facebook.com/politieschiermonnikoog).

GGB de Wadden

Het team van de Grootchalige Geneeskundige Bijstand (GGB) bestaat uit 10 personen, inclusief chauffeurs, en volgt maandelijks trainingen, gegeven door iemand van het RAV. Daarnaast is er 1 of 2 keer per jaar een multidisciplinaire oefening samen met ambulance, brandweer en het ondersteuningspeloton van de brandweer.

Brandweer

De brandweer op Schiermonnikoog heeft zijn modern uitgeruste kazerne aan de Knuppeldam 8. Het brandweerteam heeft drie voertuigen en bestaat uit veertien vrijwilligers. Ook heeft Schiermonnikoog een

zogenoemd ondersteuningspeloton, bestaande uit vijftien vrijwilligers. Voor brandbestrijding op de Waddenzee wordt samengewerkt met de KNRM.

Ambulance

De ambulancezorg beschikt over een continue bemande ambulance plus een reserveambulance. Wanneer iemand met spoed naar het ziekenhuis moet, kan dit met de reddingboot of met een helikopter. Een patiënt met de diagnose coronabesmetting of bij verdenking hiervan, wordt met een speciaal uitgeruste boot van Bos Marine

Services naar Lauwersoog gebracht. Helikopters zijn de laatste tijd landelijk veel ingezet voor verplaatsing van patiënten. Uiteraard bestaat de mogelijkheid dat dit soort vluchten de komende maanden door blijven gaan. De keuze welke soort vervoer een patiënt krijgt, is afhankelijk van de urgentie, beschikbaarheid en ook de weersomstandigheden.

Informatie over preventie tekenbeten

Als je je in de natuur begeeft loop je risico teken op te lopen. Ook hond en kat kunnen ze mee in huis brengen. Dus wees voorzichtig en controleer jezelf en je kinderen b.v. onder de douche op 'kleine zwarte spinnetjes'.

Heb je een tekenbeet, dan zwelt het achterlijf van de teek op. Als je hem goed verwijdert met een tekenpincet of een tekenpas binnen 24 uur is er geen probleem.

Maar zit de teek er langer dan 24 uur kun je om een korte antibioticakuur vragen aan de huisarts om problemen te voorkomen. Blijf altijd de plek in de gaten houden en blijf bij niet te verklaren klachten aan een tekenbeet denken.

Raadpleeg ook uw huisarts bij een rode verkleuring van de huid ter grootte van een 2 euromunt.

Eerste Hulp Bij Zeezoogdieren en vogels

Coördinator Schiermonnikoog Dhr. T. Talsma, tel. 06-10761812

Bij geen gehoor: Zeehondencentrum Pieterburen tel. 0595-526526

Voor roofvogels en uilen:

Dhr. C. van der Wal Zevenhuizen 5, tel. 06-45249932

ETEN & DRINKEN

Restaurant Noderstraun

Badweg 32, tel. 0519-531940

www.restaurantnoderstraun.nl

Restaurant/ijsalon Ambrosijn

Langestreek 13, tel. 0519-720261

www.ambrosijn.nl

Restaurant/pizzeria De Ware Jakob

Langestreek 46, tel. 0519-531687

www.dewarejakob.nl

Schiermonnikoger Vishandel

Noorderstreek 38, tel. 0519-531743

www.schiermonnikogervishandel.nl

Strandhotel Schiermonnikoog

Badweg 117 tel. 06-54646008

www.hotelschiermonnikoog.eu

Strandpaviljoen de Marlijn

Prins Bernhardweg 2, tel. 0519-531397

www.demarlijn.com

VERHUUR

Fietsverhuur Schiermonnikoog

Middenstreek 10 en Badweg 6

tel. 0519-531104 / 06-23354618

www.fietsenopschiermonnikoog.nl

Fietsverhuur Soepboer & Schierfiets

Paaslandweg 1 en Noorderstreek 32

tel. 0519-531636

www.fietsenverhuurschiermonnikoog.com

Kindermeubilair

Fam. A. Holwerda

Reddingsweg 38

tel. 0519-531754 / 06-57040314 (vooraf reserveren)

Spelutleen

Langestreek Om de Noord 34

tel. 0519-531016 / 06-29398251

www.linnenverhuurschiermonnikoog.nl

Linnenverhuur Schiermonnikoog

Langestreek Om de Noord 34

tel. 0519-531016 / 06-52608105

www.linnenverhuurschiermonnikoog.nl

Schierlinnen

tel. 06-12896892

www.schierlinnen.nl

SCHOONMAAK

Schoonmaakbedrijf Schierglas

tel. 06-12896892

www.schierglas.nl

ACTIVITEITENSTRAND

AtelierSchier

www.atelieschier.com

By Chris op Schier

www.bychrisopschier.nl

Kiteminded

Te vinden op Facebook en Instagram

Reactief Buitensport

www.reactief-buitensport.nl

SurfClub Schiermonnikoog

omejos@gmail.com

Strandpaviljoen Paal 3

www.paviljoenpaal3.nl

Yoga aan Zee

www.yogaopschiermonnikoog.nl

Strandjutton

De herfst- en wintermaanden staan op de eilanden bekend als de periode waarin de meeste stormen langskomen. Zo'n storm zorgt dan dat het strand soms helemaal onder de woeste golven verdwijnt! In Schelpenmuseum Paal 14 zijn bijzondere strandvondsten te zien die de zee na een storm op het strand van Schiermonnikoog achterliet. Hieronder een paar strandvondsten van afgelopen zomer. Krijg je ook al zin om met gebogen hoofd langs de vloedlijn te lopen? Meer strandvondsten vind je ook op www.schelpenmuseum.nl

Spelen op het strand en in het water

Ook deze herfst kun je volop spelen met de elementen. Of misschien juist wel in dit seizoen, wanneer er meestal aan wind geen gebrek is! Het strand is leeg, dus alle ruimte om te vliegeren, powerkiten, blokarten, kitebuggyen, flyboarden, kitesurfen en golfsurfen. De vertrouwde huisjes onderaan de duinenrij liggen in de winterstalling en worden klaar gemaakt voor het volgende seizoen. Maar deze ondernemers helpen je graag vanuit hun bus of trailer op het strand. Kijk elders op deze pagina voor hun gegevens.

Schiermonnikoger almanak 2021

Van oudsher leven de eilanders dicht bij de natuur. Hun dagindeling wordt sterk beïnvloed door de elementen. Zwemmen in zee met hoog water, fotograferen tijdens het gouden uur, wadlopen, zeilen of gewoon de zon zien ondergaan met je geliefde? De Schiermonnikoger almanak toont voor alle dagen van het jaar eb en vloed, spring- en doortij, opkomst en ondergang van zon en maan. Naast natuurfenomenen, weeknummers, feestdagen, schoolvakanties en lokale evenementen is er plaats genoeg voor persoonlijke aantekeningen. Zo wordt het mogelijk om in één oogopslag de dag te plannen. Deze wandkalender van 21 x 45 cm is geïllustreerd met natuurfoto's van het eiland, bevat een snuifje eilander taal en wordt milieuvriendelijk gedrukt. Meer info bij www.dewittehaas.nl

Ree

Capreolus capreolus (Linné, 1758)

Op 31 mei trof Thijs de Boer ter hoogte van paal 16 deze dode ree aan. Het is een jong mannetje. Waarschijnlijk is het hetzelfde dier dat eerder deze maand op enkele plekken op het eiland werd waargenomen. Jonge mannetjes gaan zwerven en lopen en zwemmen daarbij soms zelfs de Waddenzee over. Wellicht wilde hij weer terug naar 'de wal' en is hij toen verdronken?

Wulk

Buccinum undatum (Linné, 1758)

Op 4 mei vond Thijs de Boer voor de derde maal in zijn leven een linksom gedraaide wulk. De schelp lag in de vloedlijn ter hoogte van paal 15. Normaal is een wulk rechtsom gedraaid, maar heel zelden zorgt een genetische afwijking ervoor dat de

Schiermonnikoger almanak

2021

Blij met je schilderij!

Zin in schilderen? Of misschien in tekenen? Ontspannen en met je blote voeten in het zand? De Gekke Gele Atelierbus is het hele seizoen open! U bent van harte welkom, jong en oud, samen of alleen. De bus staat vol met verf, kwasten, linnen, papier, klei en alles wat je nodig hebt om je eigen unieke herinnering aan Schiermonnikoog tastbaar te maken. Geen talent voor verf en penselen? Dan lopen we langs de vloedlijn, jutton wat er aangespoeld is en maken er iets moois van. Kom naar de Bus op het strand. Einde van de Badweg, links van de strandovergang.

Meer weten? Jeannette Rutgers tel. 06-36182139 of jeannetterutgers@live.nl / www.atelierschier.com

Mens

Homo sapiens (Linné, 1758)

Op 14 juli vond Joop Harms uit Groningen deze grote wervel op het Rif. Navraag bij deskundigen bracht aan het licht dat het een lendenwervel (uit de onderrug) van een mens is. Wellicht kan bij het Nederlands Forensisch Instituut nog gekeken worden of er DNA uit te halen is.

schelp de andere kant op groeit. De eerste linksom gedraaide wulk werd hier in 1969 gevonden, door Hanno van der Meulen. Zelf vond Thijs in 2009 en 2014 zo'n afwijkende schelp.

Links op de foto de linksom gedraaide wulk, rechts een 'normaal' exemplaar.

Yoga aan zee

Water, aarde, lucht, ruimte en zon: het zijn de elementen die sterk het karakter van de yoga van Josine bepalen. Josine haar yoga is toegankelijk, eerlijk en brengt je in verbinding met de pure natuur van het eiland en dus ook van jezelf. Doe je ook een keertje mee? Yoga op Schiermonnikoog is voor iedereen! Van beginners tot ervaren yogi's, voor jong en oud.

Kijk op de website voor de agenda en extra activiteiten www.yogaopschiermonnikoog.nl

ONTSPANNING

Pluktuin

In de Pluktuin 'de Tuin naast de Branding' telen we groente, (klein-) fruit en bloemen. Dat doen we duurzaam en lokaal. Zaden en plantgoed zijn biologisch. Ook telen we oesterzwammen op koffiedik van de boot en restaurants. We gebruiken geen chemische bestrijdingsmiddelen of kunstmest. Je kunt zelf komen plukken en oogsten. Voor wat je plukt, betaal je wat jij het waard vindt. Voor wie dat fijn vindt, is er een richtprijs. Krijg je zin om mee te helpen? Er is altijd iets te doen. Je bent van harte welkom. Het weer zal bepalen hoelang het plukseizoen duurt. Je vindt de Pluktuin aan de Heereweg 2h op het perceel ten oosten van boerderij de Branding.

Meer informatie: tel. 06-57967397. Op www.detuinaastdebranding.nl staat meer informatie en ook wat er nu geoogst kan worden.

Me-time op Schier

De waan van de dag... Je zit er middenin en weet even niet meer hoe je daaruit kan komen. Kom 1 of meerdere dagen naar Schiermonnikoog en maak een afspraak met Jacqueline Mulder van Beginmaar. Samen gaan jullie aan de wandel en jij mag vertellen. Zij luistert, moedigt je aan, remt je soms waar nodig een beetje af, stelt heel af en toe een vraag, en kijkt naar je. Je wordt gezien en gehoord. En dan merk je dat je al pratend tot je eigen antwoorden komt.

"Teder traject is uniek en iedere sessie is uniek. Net zoals jij ook uniek bent. Methoden en middelen die ik gebruik zijn altijd afgestemd op de persoon met wie ik werk. Ik werk met familieopstellingen, zet geleide meditatie in, neem je mee naar het bos of het strand, laat je korte schrijfopdrachten uitvoeren, werk met associatiekaarten en nog veel meer. Bovenal geef ik je tijd en aandacht."

Meer informatie: www.beginmaar.nl

Yoga

Het gehele jaar kan je meedoen met yoga op Schiermonnikoog. In de drukte van alledag zorgt yoga ervoor dat je veerkrachtig wordt en weer in balans raakt, lichaam en geest komen tot rust. Wat vast zit in je lijf of hoofd kan weer gaan stromen, de geest wordt stil en helder. Even een uurtje voor jezelf. Bij mooi weer buiten anders wordt er Hatha Yoga gegeven in het gymzaaltje van de basisschool. Doe een keer mee! Geen ingewikkelde houdingen, het gaat om lekker bewegen en plezier. Meer informatie vind je op www.vvvschiermonnikoog.nl

Vakantie-abonnement bij de bieb!

Pasten die boeken nét niet meer in de koffer? Geen probleem, op Schiermonnikoog leen je met je eigen bibliotheekpas gratis in de bibliotheek. En ben je elders niet lid, dan sluit je tot 31 augustus het vakantie-abonnement af. Daarmee leen je drie maanden (of korter, als uw vakantie korter duurt) voor maar 5 euro. Een krantje of tijdschrift lezen in de bieb kan natuurlijk zonder abonnement, maar mét een gratis kopje thee of koffie.

Bibliotheek Schiermonnikoog heeft boeken over het eiland (historie, flora en fauna) maar ook spannende boeken, romans, informatieve boeken, strips, dvd's, prentenboeken en nog veel meer. In de bibliotheek kun je gratis gebruik maken van computers en wifi. Tijdens schoolvakanties is de bibliotheek extra geopend en je boeken kun je 24/7 inleveren.

Wist je dat...

De goudplevier familie is van de Kievit?

Wist je dat...

mannelijke fazanten een harem van meerdere vrouwtjes hebben?

WELLNESS & GEZONDHEID

Wandelcoach

tel. 06-55194761

Lotus Massage

tel. 06-13551226.

Schoonheidssalon Beau Visage

tel. 06-46304292

Voetenkracht

tel. 06-16810646

Massing Massage

tel. 06-12952887

Pedicure/manicure

tel. 06-30962569

MindandBodywork

tel. 06-53616833

Anita's Styling Hair & Beauty

tel. 06-11725773

BOEKENRUBRIEK

Een eiland stilte

De in augustus verschenen dichtbundel 'Een eiland stilte' van Paul Rupert is een zeer bijzonder, in blauw linnen uitgevoerd boek.

Verdeeld over de vier seizoenen dicht eilander Rupert over Schiermonnikoog. De gedichten zijn gebaseerd op de Chinese poëzie. Ze gaan over de duinen, het strand, de zee, over eilanders zoals Hendrik de vuurtorenwachter. Over vrienden zoals Dick Bruna en Ruud Lubbers. Over wijsgeleerden en kunstenaars als Spinoza, Tao, Plato en Bach. Over natuurkunde: het Bell's theorema en kwantummechanica, de Galaxy, Zwarte Gat en het ISS-ruimtestation.

Een van de gedichten uit het deel Herfst:

Dit eiland wat voor wie?

*Leeslamp, voet bij haard, wijn en boekenkast,
buiten wind, huis hier toch slechts kort te gast?
nacht hun meer nog samengaan meertje maan,
ziet altijd zee dezelfde sterren over gaan.*

'Een eiland stilte' is verkrijgbaar bij Kolstein lifestyle & boeken aan de Middenstreek 38.

Gemeentehuis en gemeenteraad

Het oudste deel van het gemeentehuis aan de Nieuwestreek werd gebouwd in 1857. Nadat het later wit werd geschilderd, kreeg het de bijnaam 'het Witte Huis'. In het Witte Huis bevinden zich de raadzaal annex trouwzaal en twee vergaderkamers. In 2006 kwam er een nieuwe kantoorvleugel, waarin zich het kantoorgedeelte en archief bevinden.

Activiteitenstrand

Tussen de strandovergangen Badweg (oostelijk van strandpaviljoen Paal 3) en strandpaal 5 (westelijk van strandovergang Jacobspad) is het toegestaan om onder andere te vliegeren, kitesurfen en strandzeilen. Vliegelaars: gebruik bij voorkeur een vlieger die geen overbodig geluid maakt, kijk goed uit en zorg ervoor dat u ruim afstand houdt van mensen en dieren. Komt de huifkar in de buurt of zijn er ruiters? Neem dan uw vlieger even in (niet neerhalen). Wandelaars en overige strandgebruikers: het activiteitenstrand op Schiermonnikoog is relatief klein. Omdat dit stuk strand is aangewezen voor het uitvoeren van deze activiteiten moet u zich er dus van bewust zijn dat er snelle voertuigen voorbij kunnen komen. Houd daarmee rekening, zeker met kleine kinderen en loslopende honden. Vanzelfsprekend houden de vliegelaars rekening met u, maar mocht u behoefte hebben aan meer rustig recreëren raden wij aan een ander stuk strand te kiezen.

Drones

Op Schiermonnikoog hebben we liever niet dat je met een drone vliegt. Drones passen niet in het natuurgebied en zij verstoren de rust die wij en onze gasten waarderen. Daarom is het op veel plaatsen niet toegestaan om met een drone te vliegen.

Paardrijden

Voor ruiters en menners is de folder 'Paardrijden op Schiermonnikoog' beschikbaar met daarin routes en afspraken.

Vóór 1857 vergaderde men in het café van het voormalige recht-, raad- en posthuis van het eiland, op de plaats waar nu Hotel van der Werff is gevestigd. De gemeenteraad van Schiermonnikoog bestaat uit negen leden, afkomstig van de drie plaatselijke partijen: Samen voor Schiermonnikoog, Ons Belang en Schiermonnikoogs Belang. Het college wordt gevormd door de burgemeester en twee wethouders.

Strandvonder

In alle aan zee grenzende gemeenten wordt het beheer van de strandvonderij uitgeoefend door de burgemeester. U kunt uw vondsten melden bij de politie.

Strandrolstoel

Ook minder validen kunnen optimaal van het eiland genieten. De gemeente stelt gratis speciale strandrolstoelen beschikbaar, te vinden bij strandhotel Noderstraun aan de Badweg en strandpaviljoen De Marlijn aan de Prins Bernardweg.

Afval

In elke wijk staat een huisvuilcontainer. Hier kunt u groente- en fruitafval, kunststoffen, drankenkartons en metalen in deponeren. Afvalinzamelaar Omrin scheidt dit afval achteraf. De vuilcontainers opent u met een speciale sleutelhanger.

Glas kunt u op meerdere plekken kwijt in glasbakken. Het oud papier wordt iedere eerste woensdagavond van de maand verzameld. Grof huishoudelijk afval kunt u digitaal bij de gemeente aanmelden. Klein chemisch afval wordt viermaal per jaar opgehaald. Bij de inzamelbak in de supermarkt kunt u kleding, batterijen, spaarlampen e.d. kwijt. Helpt u mee Schiermonnikoog schoon te houden?

Algemeen

Meer informatie over de verschillende onderwerpen op deze pagina en meer vind je op onze website www.schiermonnikoog.nl.

Ja, wij willen trouwen... op Schiermonnikoog!

Willen jullie trouwen op het kleinste bewoonde Waddeneiland van Nederland? Dat kan! Beleef hier een onvergetelijke huwelijksdag op een van de breedste stranden van Europa of op een van de andere sfeervolle trouwlocaties. Trouw (overleg de mogelijkheden) op de plek die jullie wensen. Voordat jullie trouwen moeten er een aantal formele zaken worden geregeld. De gemeente Schiermonnikoog is je hierbij graag van dienst.

Via onze website www.schiermonnikoog.nl geven wij zoveel mogelijk informatie om jullie voor te bereiden op jullie huwelijk.

Honden

Op het eiland is een aantal routes uitgezet waar u uw hond onaangelynd kunt uitlaten. Deze routes zijn met borden aangegeven (roze lijn op de kaart). Op de rest van het eiland moeten honden aan de lijn. In de Banckspolder graag uw hond aangelynd houden in de periode van 1 maart tot 1 juli. Op Schiermonnikoog geldt een opruimplicht. Dit wil zeggen dat de begeleider van de

hond verplicht is de uitwerpselen van de hond direct op te ruimen. Dit geldt voor de hele bebouwde kom, kinderspeelplaatsen en de paden en wegen buiten de bebouwde kom. Op diverse plekken in het dorpen staan Depodogs met gratis opruimzakjes. De gebruikte zakjes gooit u in de afvalbakken, die overal in en buiten het dorp staan.

Iets kwijt of gevonden?

Op de website www.verlorenofgevonden.nl kunt u alle gevonden en verloren voorwerpen raadplegen en een voorwerp registreren als verloren of als gevonden. Ga naar de Publieksbalie van het gemeentehuis voor meer informatie en/of het aanmelden van een gevonden of verloren voorwerp.

Gemeentehuis
Nieuwestreek 5
Postbus 20,
9166 ZP Schiermonnikoog
tel. 0519-535050
www.schiermonnikoog.nl
postbus20@schiermonnikoog.nl
Op werkdagen geopend
van 8:30 tot 12:00 uur.

OECUMENISCHE MEDITATIE

Protestantse Gemeente

Uit het samengaan van de Hervormde Gemeente en de Gereformeerde Kerk is in 2006 de Protestantse Gemeente Schiermonnikoog ontstaan. De Gemeente heeft een eigen predikant, ds. Van Rijswijk.

Er zijn tijdelijk geen kerkdiensten om het risico van verspreiding en besmetting met het coronavirus te voorkomen. Dankzij Henk Hockelman is het mogelijk om via Schiermonnikoog TV, kanaal 22, meditatieve momenten uit te zenden. Met dank aan de gemeente Schiermonnikoog die de camera en geluidsapparatuur faciliteerde. Bij het ter perse gaan van deze krant is nog niet duidelijk of daar in de wintermaanden mee wordt door gegaan.

Kijk op www.kerkschiermonnikoog.nl voor alle actuele informatie met betrekking tot de diensten.

Ds. N.J. van Rijswijk tel. 0519-531269 of N.vanrijswijk@knid.nl

De Sint Egbert Kapel

Het meest noordelijke kerkje van Nederland staat aan de Badweg. Ruim 100 jaar staat de kapel hier al. In het midden van de vorige eeuw was het de kapel die hoorde bij het koloniehuis ernaast.

Uit die periode stammen ook de kruiswegstaties, kleine panelen die het lijdensverhaal van Jezus afbeelden. Ze zijn gemaakt door Zr Martina OCD in de Karmel in Drachten. Bijzonder vanwege de afbeelding van kinderen op elk van de 14 paneeltjes.

Iedere zondag is er een viering om 10:30 uur. De vieringen in de kapel zijn laagdrempelig en eenvoudig. De voorgangers zijn allen vrijwilligers; paters, priesters, pastoraal werkers/werksters,

ze komen uit heel Nederland. Vanwege de coronamaatregelen is het aantal deelnemers aan de vieringen beperkt. Met een maximum van 30 personen kunnen we de anderhalve meter afstand garanderen.

Verdere informatie is te vinden op onze website www.sintegbertkapel.nl

Klooster Schiermonnikoog

De monniken zijn begin 2019 verhuisd naar hun nieuwe klooster (voormalig herberg Rijsbergen).

Ze gaan eerst een periode proef-wonen om te kijken of de plannen die eerder gemaakt zijn ook echt uitvoerbaar zijn. De eerste maanden willen de monniken het huis graag eigen maken en zullen dan ook nog geen gasten en bezoekers ontvangen.

De monniken hopen zo gauw als mogelijk weer te beginnen met de vertrouwde diensten in de kapel. In volgende edities van deze krant valt meer te lezen over de openingstijden, diensten en de nieuwe inrichting van het klooster.

Op www.kloosterschiermonnikoog.nl is de meest actuele informatie terug te vinden.

Uitvaart op Schiermonnikoog

Bij het leven op een eiland hoort ook dat eilanders afscheid moeten nemen van hun dierbaren. Op Schiermonnikoog worden eilandbewoners op de hoogte gesteld van een sterfgeval door middel van een kaart met de mededeling van de dag en het tijdstip van de teraardebestelling c.q. crematie.

Er is op Schiermonnikoog een uitvaartvereniging die het afscheid kan verzorgen. Zij zijn bekend met de plaatselijke

gebruiken. De traditie om rond het kerkhof te lopen met de begrafenisstoet vindt nog steeds plaats, maar is beperkt tot één keer. Het verkeer wordt tegengehouden door de politie en stilte wordt in acht genomen. Alleen het luiden van de klok verbreekt deze stilte. Voor veel mensen is het een moment van bezinning; een plechtigheid op zich. Gasten op het eiland wordt verzocht de stoet en de rondgang om de kerk niet te verstoren en stilte te betrachten.

Klozum

Inwoners van Schiermonnikoog trekken tijdens dit eilander feest onherkenbaar verkleed langs de huizen. De openhuizen zijn herkenbaar aan de openstaande voordeur en een brandende buitenlamp. Om hun ware identiteit nog verder te verhullen verdraaien de klozumers ook hun stem.

Eenmaal binnen in de huiskamer spelen de klozums allerlei personen en situaties na, vaak om bepaalde gebeurtenissen of besluiten op de hak te nemen die in het afgelopen jaar op het eiland hebben plaatsgevonden. Nadat de klozums vertrokken zijn, mogen de bewoners van het huis raden wie achter de vermomming verscholen zat.

Om 12 uur 's nachts vindt het demasqué (de ontmaskering) plaats in de Tox Bar, waarbij het duidelijk wordt wie er achter het masker zat. Hierna wordt nog een aantal uren doorgefeest.

Lytje Klozum

De eilander kinderen hebben hun eigen Klozum op 3 en 4 december. Zij gaan 's middags langs de huizen, roepen 'Klozum! Klozum!' en voeren een stukje of liedje op. Hierna krijgen ze snoepjes of koekjes. Ook op de andere Waddeneilanden vinden soortgelijke feesten plaats rondom 5 december. Klozum is een feest voor en door eilanders en wordt om die reden dan ook niet in het weekend gevierd, wanneer er meer toeristen of huisjes-eigenaren op het eiland zijn.

HOOG & LAAG WATER

01-10-2020	05:06	LW	-118	21-10-2020	02:10	HW	124	07-11-2020	07:50	LW	-107	24-11-2020	18:08	HW	74	12-12-2020	01:25	LW	-103
01-10-2020	11:20	HW	135	21-10-2020	08:21	LW	-134	07-11-2020	14:09	HW	87	24-11-2020	23:55	LW	-70	12-12-2020	07:49	HW	123
01-10-2020	17:35	LW	-128	21-10-2020	14:36	HW	123	07-11-2020	20:05	LW	-99	25-11-2020	06:20	HW	109	12-12-2020	14:05	LW	-121
01-10-2020	23:50	HW	108	21-10-2020	20:36	LW	-117	08-11-2020	02:30	HW	105	25-11-2020	12:40	LW	-90	12-12-2020	20:42	HW	105
02-10-2020	05:46	LW	-118	22-10-2020	02:50	HW	119	08-11-2020	08:36	LW	-101	25-11-2020	19:22	HW	82	13-12-2020	02:26	LW	-113
02-10-2020	11:44	HW	132	22-10-2020	09:00	LW	-125	08-11-2020	15:15	HW	80	26-11-2020	01:05	LW	-79	13-12-2020	08:56	HW	127
02-10-2020	18:10	LW	-123	22-10-2020	15:20	HW	108	08-11-2020	20:56	LW	-88	26-11-2020	07:29	HW	113	13-12-2020	14:56	LW	-124
03-10-2020	00:20	HW	108	22-10-2020	21:16	LW	-104	09-11-2020	03:35	HW	102	26-11-2020	13:40	LW	-99	13-12-2020	21:25	HW	115
03-10-2020	06:18	LW	-119	23-10-2020	03:38	HW	112	09-11-2020	09:40	LW	-93	26-11-2020	20:25	HW	92	14-12-2020	03:26	LW	-120
03-10-2020	12:26	HW	131	23-10-2020	09:40	LW	-112	09-11-2020	16:17	HW	76	27-11-2020	02:06	LW	-90	14-12-2020	09:46	HW	129
03-10-2020	18:40	LW	-120	23-10-2020	16:18	HW	92	09-11-2020	22:05	LW	-76	27-11-2020	08:28	HW	117	14-12-2020	15:56	LW	-124
04-10-2020	00:48	HW	110	23-10-2020	21:55	LW	-89	10-11-2020	04:45	HW	103	27-11-2020	14:30	LW	-106	14-12-2020	22:15	HW	123
04-10-2020	06:45	LW	-121	24-10-2020	04:29	HW	106	10-11-2020	11:00	LW	-89	27-11-2020	21:05	HW	101	15-12-2020	04:26	LW	-126
04-10-2020	12:56	HW	129	24-10-2020	10:36	LW	-96	10-11-2020	17:58	HW	80	28-11-2020	02:50	LW	-99	15-12-2020	10:35	HW	127
04-10-2020	19:05	LW	-119	24-10-2020	17:14	HW	81	10-11-2020	23:30	LW	-75	28-11-2020	09:11	HW	120	15-12-2020	16:44	LW	-123
05-10-2020	01:10	HW	113	24-10-2020	23:04	LW	-73	11-11-2020	06:10	HW	110	28-11-2020	15:15	LW	-110	15-12-2020	23:06	HW	129
05-10-2020	07:10	LW	-123	25-10-2020	04:35	HW	103	11-11-2020	12:26	LW	-99	28-11-2020	21:35	HW	108	16-12-2020	05:26	LW	-130
05-10-2020	13:25	HW	124	25-10-2020	10:50	LW	-84	11-11-2020	19:15	HW	91	29-11-2020	03:35	LW	-105	16-12-2020	11:31	HW	122
05-10-2020	19:30	LW	-117	25-10-2020	17:35	HW	77	12-11-2020	00:45	LW	-86	29-11-2020	09:45	HW	121	16-12-2020	17:36	LW	-122
06-10-2020	01:46	HW	111	25-10-2020	23:20	LW	-65	12-11-2020	07:20	HW	122	29-11-2020	15:50	LW	-113	16-12-2020	23:45	HW	132
06-10-2020	07:40	LW	-121	26-10-2020	05:46	HW	105	12-11-2020	13:36	LW	-115	29-11-2020	22:11	HW	116	17-12-2020	06:11	LW	-132
06-10-2020	13:56	HW	116	26-10-2020	12:15	LW	-86	12-11-2020	20:05	HW	103	30-11-2020	04:15	LW	-109	17-12-2020	12:15	HW	113
06-10-2020	19:56	LW	-112	26-10-2020	18:57	HW	83	13-11-2020	02:00	LW	-102	30-11-2020	10:20	HW	122	17-12-2020	18:16	LW	-120
07-10-2020	02:11	HW	106																
07-10-2020	08:06	LW	-116																
07-10-2020	14:20	HW	106																
07-10-2020	20:16	LW	-108																
08-10-2020	02:29	HW	101																
08-10-2020	08:36	LW	-112																
08-10-2020	14:42	HW	98																
08-10-2020	20:50	LW	-105																
09-10-2020	02:59	HW	98																
09-10-2020	09:06	LW	-108																
09-10-2020	15:22	HW	90																
09-10-2020	21:26	LW	-98																
10-10-2020	03:45	HW	95																
10-10-2020	09:50	LW	-100																
10-10-2020	16:19	HW	81																
10-10-2020	22:20	LW	-86																
11-10-2020	04:45	HW	91																
11-10-2020	10:56	LW	-87																
11-10-2020	17:40	HW	76																
11-10-2020	23:24	LW	-71																
12-10-2020	06:10	HW	92																
12-10-2020	12:20	LW	-81																
12-10-2020	19:25	HW	82																
13-10-2020	01:00	LW	-70																
13-10-2020	07:44	HW	104																
13-10-2020	13:54	LW	-93																
13-10-2020	20:45	HW	95																
14-10-2020	02:25	LW	-85																
14-10-2020	08:55	HW	120																
14-10-2020	15:15	LW	-113																
14-10-2020	21:45	HW	108																
15-10-2020	03:30	LW	-103																
15-10-2020	09:56	HW	133																
15-10-2020	16:06	LW	-127																
15-10-2020	22:40	HW	117																
16-10-2020	04:30	LW	-115																
16-10-2020	10:46	HW	141																
16-10-2020	17:05	LW	-134																
16-10-2020	23:26	HW	121																
17-10-2020	05:20	LW	-123																
17-10-2020	11:31	HW	145																
17-10-2020	17:55	LW	-137																
18-10-2020	00:10	HW	125																
18-10-2020	06:11	LW	-130																
18-10-2020	12:16	HW	146																
18-10-2020	18:41	LW	-137																
19-10-2020	00:56	HW	126																
19-10-2020	06:56	LW	-135																
19-10-2020	13:06	HW	143																
19-10-2020	19:25	LW	-134																
20-10-2020	01:36	HW	126																
20-10-2020	07:40	LW	-137																
20-10-2020	13:49	HW	135																
20-10-2020	20:01	LW	-128																

Het Getij

MEER GETIJDENTABELLEN? BEKIJK ONZE SCHIER APP

27-10-2020	00:50	LW	-74	13-11-2020	08:20	HW	132	30-11-2020	16:26	LW	-115	20-12-2020	20:16	LW	-108
27-10-2020	07:20	HW	115	13-11-2020	14:35	LW	-126	30-11-2020	22:45	HW	121	21-12-2020	02:46	HW	120
27-10-2020	13:27	LW	-100	13-11-2020	21:05	HW	113	01-12-2020	04:46	LW	-113	21-12-2020	08:56	LW	-109
27-10-2020	20:05	HW	95	14-11-2020	02:56	LW	-113	01-12-2020	11:02	HW	120	21-12-2020	15:20	HW	76
28-10-2020	01:56	LW	-90	14-11-2020	09:16	HW	138	01-12-2020	17:05	LW	-116	21-12-2020	21:01	LW	-100
28-10-2020	08:26	HW	125	14-11-2020	15:26	LW	-130	01-12-2020	23:21	HW	124	22-12-2020	03:25	HW	114
28-10-2020	14:25	LW	-113	14-11-2020	21:56	HW	120	02-12-2020	05:25	LW	-115	22-12-2020	09:45	LW	-98
28-10-2020	21:05	HW	105	15-11-2020	03:45	LW	-121	02-12-2020	11:35	HW	116	22-12-2020	16:05	HW	72
29-10-2020	02:46	LW	-103	15-11-2020	10:06	HW	140	02-12-2020	17:35	LW	-116	22-12-2020	21:46	LW	-89
29-10-2020	09:16	HW	130	15-11-2020	16:20	LW	-131	02-12-2020	23:56	HW	123	23-12-2020	04:14	HW	107
29-10-2020	15:20	LW	-119												

Heerlijk genieten op Landal Vitamaris

Gratis
opgemaakte
bedden bij
aankomst

- Ca. 1 km van het strand gelegen
- 62 comfortabele appartementen, waarvan 16 luxueus en modern
- Overdekt zwembad met peuterbad*
- Gratis wellnessruimte met sauna's, Turks stoombad en relaxruimte*
- Beauty- en massagesalon*
- Snelbruiner
- Speeltuin, airtrampoline en kinderspeelhoek
- Fun & Entertainment-programma in samenwerking met het Schiermonnikogter recreatieteam (tijdens de Nederlandse schoolvakanties)
- Fietsverhuur
- Gratis busvervoer van haven naar complex en v.v.

Landal Vitamaris
Badweg 53
9166 NE Schiermonnikoog
www.landal.nl/vitamaris

*Alleen toegankelijk voor gasten van Landal Vitamaris.

Looking for unique
spectacular expeditions in
Unesco World Heritage?
Live Life Waddensea?
Our most beautiful place
in the Netherlands?
Come join us!

Jelle Bos

BELEEF LAUWERSOOG

Free parking at Lauwersoog | Call us at +31 (0)519 349133 | follow us at twitter @lauwersoognl
FB Beleef Lauwersoog | www.beleef-lauwersoog.nl